

P.A.D.I.E.

C.E.I.P. MARÍA YOCASTA RUIZ AGUILERA

CURSO 2021-2022

ÍNDICE:

1.- INTRODUCCIÓ

- 1.1. Marc legal
- 1.2. Contextualització
- 1.3. Fonamentació teòrica

2.- OBJECTIUS GENERALS

3.- MESURES DE CARACTER PREVENTIU

- 3.1. Mesures de caràcter general
- 3.2. Programes específics d'intervenció

4.-PROCEDIMENTS DE DETECCIÓ I ANÀLISIS

- 4.1. Detecció i identificació de necessitats de l'alumnat
- 4.2. Procediment d'avaluació sociopsicopedagògica
- 4.3. El Pla d'Actuació Personalitzat (PAP)

5. LA RESPOSTA A LA DIVERSITAT.MESURES, ACTUACIONS, PLANS I PROGRAMES

- 5.1. Nivells de resposta
- 5.2. Mesures de resposta educativa
 - 5.2.1. Mesures per a l'accés
 - 5.2.2. Mesures per a l'aprenentatge
 - 5.2.3. Mesures de flexibilització de l'escolarització
 - 5.2.4. Mesures per a la participació

6. FUNCIONS I RESPONSABILITATS

7. COORDINACIÓ I AVALUACIÓ

1.1. MARC LEGAL

1.1.1. GENERAL

- Llei Orgànica 3/2020, de 29 de Desembre, per la que se modifica la LOE
- Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE).
- Llei 26/2011, d'1 d'agost, d'adaptació normativa a la Convenció Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat (BOE 184, 02.08.2011).
- Llei 9/2018, de 24 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'Estatut de les Persones amb Discapacitat (DOGV 8282, 26.04.2018)
- Decret 38/2008, de 28 de març, de Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat Valenciana.
- Decret 108/2014, de 4 de juliol, de Consell, pel qual estableix el currículum i desenvolupa l'ordenació general de l'educació primària a la Comunitat Valenciana.
- Decret 88/2017, de 7 de juliol, del Consell, pel qual es modifica el Decret 108/2014, de 4 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum i es desenvolupa l'ordenació general de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana.
- RESOLUCIÓ de 20 de juliol de 2021, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual s'aproven les instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres que imparteixen Educació Infantil de segon cicle i Educació Primària durant el curs 2021-2022.

1.1.2. NORMATIVA GENERAL INCLUSIÓ

- RD 696/1995, de 28 d'abril, d'ordenació de l'educació dels alumnes en necessitats educatives especials.
- R.D. LEGISLATIU 1/2013, de 29 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de **drets de les persones amb discapacitat** i de la seva inclusió social.
- Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els **principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià**.
- Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, cultura i Esport, per la qual es regula l'**organització de la resposta educativa per la inclusió** de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics de el sistema educatiu valencià
- Resolució de 24 de juliol de 2019, de la Secretaria Autonòmica d'Educació y Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'aplicació d'alguns dels principals **procediments** previstos en l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Recerca, Cultura i Esport, per la qual es regula l'Organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els Centres Docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià, i es publiquen els formularis referits a l'avaluació psicopedagògica, el informe sociopsicopedagògic, el pla d'actuació personalitzat (PAP) i el dictamen per l'escolarització.
- Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'**organització de l'orientació** educativa i professional en el Sistema Educatiu Valencià (DOGV 9099, 03.06.2021).

- Resolució conjunta d'11 de desembre de 2017, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport i de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública per la qual es dicten instruccions per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que puga presentar un **problema de salut mental** (DOGV 8196, 22.12.2017).
- Resolució de 5 de juny de 2018, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es dicten instruccions per a actuar en l'**acollida de l'alumnat nouvingut**, especialment el desplaçat (DOGV 8314, 11.06.2018).
- Resolució de 29 de juliol de 2020, del secretari autonòmic d'Educació i Formació Professional, per la qual es dicten instruccions per a l'organització de l'**atenció educativa domiciliària i hospitalària**, o normativa que la substituïska (DOGV 8872, 03.08.2020).
- Resolució de 29 de setembre de 2021, de la directora general d'Inclusió Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'actuació davant situacions **d'absentisme escolar**.

1.2. CONTEXTUALITZACIÓ

El CEIP Maria Yocasta Ruiz Aguilera està situat a la comarca "Camp de Morvedre" i dins d'ella en el municipi de Sagunt.

Sagunt, és el principal municipi de la comarca amb un 80% de la població i dels recursos econòmics comarcals. Està dividida en dos grans nuclis de població, Sagunt i Port de Sagunt. El primer és nucli històric, amb predomini lingüístic valencià i amb una economia predominant agrícola i de serveis. El segon gran nucli es de predomini castellà, amb una economia basada en els sectors industrials i de serveis.

La nostra escola està situada al carrer Vent d'Arbonés s / n, al barri Sant Francesc de Borja, on habiten majoritàriament famílies de classe mitjana i minoritàriament per altres famílies d'un nivell sociocultural més baix, d'altres països i ètnies .

El centre és de titularitat pública, dependent de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana. Es va crear al 2008, i ha impartit classe en aules prefabricades fins a gener de 2012, on ens hem traslladat al nou centre en l'esmentada adreça.

El nostre centre és de dues i tres línies, on s'imparteix el segon nivell del primer cicle d'Educació Infantil (amb una unitat) i el segon cicle d'Educació Infantil (amb sis unitats).

Tenim una plantilla actualment de 38 mestres, on a temps total disposem de 10 mestres d'educació infantil, 14 d'Educació Primària, 2 especialistes en Pedagogia Terapèutica, 2 especialistes d'AL, 2 docents especialitzats en Educació Física, 2 de Música, 4 d'Anglès, 1 orientador i 1 educadora d'infantil.

A més a més també disposem a temps parcial d'un educador per a alumnes amb ACNEAE i 2 mestres de Religió.

Pel que fa al personal no docent podem nomenar el conserge i als monitors de menjador que amb la seva tasca contribueixen a assolir els objectius perseguits pel nostre centre: una educació de qualitat per als alumnes.

1.3. FUNDAMENTACIÓ TEÒRICA

A) CONCEPTE DE DIVERSITAT

La diversitat fa referència a l'**heterogeneïtat** de l'alumnat que s'escolaritza en el nostre centre. Cada alumne/a és un ésser únic i irrepetible. L'alumnat d'aquest centre, mostra diversitat d'interessos, capacitats, motivacions, ritmes i estils d'aprenentatge, habilitats soci-afectives i d'experiències d'aprenentatge.

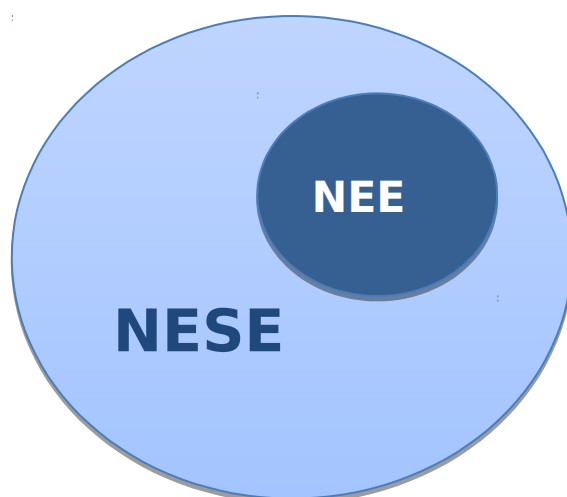
Però també són diversos els familiars dels quals procedeixen, que determinen al seu torn, una diversitat d'experiències i oportunitats educatives en els diferents escenaris: família, escola, barri...

D'altra banda també els professors i professores som diversos i tenim diferents estils d'ensenyament, i diferents habilitats i competències tècniques per a ensenyar.

Enfront d'aquesta diversitat L'EDUCACIÓ ha de ser només una, però capaç d'atendre la diversitat de situacions mitjançant el disseny de mesures que garanteixen la INDIVIDUALITZACIÓ de la resposta educativa, la COMPENSACIÓ de situacions de desigualtat i garantir l'ESCOLA INCLUSIVA.

Per tant, entenem l'ATENCIÓ A la DIVERSITAT" com el conjunt d'accions educatives que, en un sentit ampli, intenten prevenir i donar resposta a les necessitats, temporals o permanents, de tot l'alumnat del centre i, entre ells, a l'**alumnat amb Necessitats Específiques de suport educatiu (NESE)** que, segons l'actual LOMLOE, són aquells que requereixen atenció educativa diferent de l'ordinària per presentar

- Necessitats Educatives Especials (NEE)
 - Discapacitat
 - Trastorns greus de conducta
 - Trastorns greus de la comunicació i del llenguatge
- Retard maduratiu
- Trastorns de el desenvolupament de el llenguatge i la comunicació
- Trastorns d'atenció o d'aprenentatge
- Desconeixement greu de la llengua d'aprenentatge
- Trobar-se en situació de vulnerabilitat socioeducativa
- Altes capacitats intel·lectuals
- Incorporació tardana a el sistema educatiu
- Condicions personals o d'història escolar

Aquesta responsabilitat ha de ser assumida pel conjunt de la comunitat escolar i en aquest sentit, cal ampliar el concepte d'implicació de les famílies i intentar que entre aquestes i el centre educatiu, s'estableixen unes relacions de mútua col·laboració i implicació, ja que les famílies ofereixen informació, plantegen reptes però també poden ser un recurs que facilite l'atenció a la diversitat, en la mesura en què poden acostar altres cultures, experiències professionals o col·laborar en l'assoliment d'objectius específics per a algun alumne o alumna.

Els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'ensenyament-aprenentatge és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots, fa necessari tornar a conceptualitzar i definir el "totes" i el "tots", exercici que implica posar el focus d'atenció no sols sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobretot l'alumnat, i especialment sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvaloració, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa diferent, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereix algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seva escolaritat. Fer efectiu el principi de no discriminació i la plena participació en l'àmbit educatiu requereix el desenvolupament d'escoles inclusives en les quals s'eduquen totes les nenes i nens, independentment de la seva condició social i cultural, el seu gènere o les característiques personals; ja que l'educació inclusiva és un procés que pretén respondre a la diversitat de necessitats de tot l'alumnat d'un centre, mitjançant la transformació de les cultures, les polítiques i les pràctiques educatives amb l'objecte de reduir l'exclusió dins i fora del sistema educatiu.

B) PRINCIPIS GENERALS D'ACTUACIÓ

Els principis i línies generals d'actuació del nostre PADIE són els que marca el decret d'inclusió en els seus articles 3 i 4 (Decret 104/2018, de 27 de juliol).

L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en els quals totes les persones siguin valorades per igual.

L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, a el mateix temps, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés continu de millora.

El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que imparteixen

L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que posi l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, el que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i per les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'incorporen les condicions que assegurin la accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos organitzatius, curriculars, materials i personals per atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugui requerir també mesures de caràcter més específic.

L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dona suport a l'avaluació i la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

C) LÍNIES GENERALS D'ACTUACIÓ

Les línies generals d'actuació que caracteritzen el model d'escola inclusiva i garanteixen el desenvolupament dels seus principis són:

1.-La identificació i l'eliminació de barreres que poden estar presents en el context escolar i sociocultural i en totes les dimensions que defineixen l'escola inclusiva: les cultures; els processos de planificació, l'organització i el funcionament i les pràctiques. S'ha de posar l'èmfasi especialment en l'inici de la escolarització i en els moments de transició.

2.-La mobilització de recursos que augmenten la capacitat de centre escolar per respondre a la diversitat de l'alumnat i del fet d'oferir propostes flexibles en la organització i en la provisió de suports per a la personalització i la individualització de l'ensenyament, que done resposta a les necessitats per la inclusió del conjunt de l'alumnat.

Així doncs, cal que les actuacions i els programes desenvolupats:

- Incorporen els principis inclusius en la seva organització i, en conseqüència, en l'accessibilitat i la utilització dels espais i materials, en la distribució dels temps; en l'organització dels equips docents i els agrupaments de l'alumnat i en la gestió administrativa.
- Garantixen la coherència i continuïtat entre les actuacions, a l' mateix temps que assegurin la presència multidisciplinària en els processos de coordinació, planificació i intervenció, i organitzen la col·laboració i coordinació entre els diferents agents que intervenen en els diferents àmbits, així com la participació de tota la comunitat educativa.
- Establisquen i formalitzen les relacions amb l'entorn perquè els centres educatius aprofitin les xarxes de recursos socials i culturals de la comunitat i, al seu torn, es transformen en un recurs comunitari.

3.-Assumir un compromís amb la cultura i els valors de l'educació inclusiva, i implementar-se de manera sistemàtica i planificada en les pràctiques educatives: la valoració positiva de la diversitat, igualtat social i de gènere; la participació i sentit de pertinença a la comunitat; la solidaritat; la cooperació, col·laboració i treball en equip; la convivència i resolució dialogada i pacífica dels conflictes; i el compromís amb la sostenibilitat local i global.

4.-Desenvolupament d'un currículum per a la inclusió. L'estructura i el contingut del currículum han de respondre als principis de rellevància, de pertinença i de sostenibilitat. Per tant, la gestió del currículum, tant en els processos de planificació com en el seu desenvolupament, ha de tenir present la diversitat de tot l'alumnat i complir, almenys, els següents requisits:

a. Estimular la motivació i la implicació de l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge i permetre que se senta reconegut i representat.

- b. Aplicar mitjans de representació i d'expressió múltiples i diversos que possibiliten les individualitzacions i personalitzacions per donar resposta als diferents ritmes d'aprenentatge, motivacions, interessos i circumstàncies de l'alumnat.
- c. Complementar continguts i criteris d'avaluació referents a l' coneixement, el respecte i la valoració de la diversitat personal, social i cultural, així com a la perspectiva, identitat i expressió de gènere i a la diversitat sexual i familiar existent en la societat, que es incorporen de manera transversal en totes les àrees, matèries i mòduls del currículum.
- d. Utilitzar metodologies actives i seqüències didàctiques disciplinàries i interdisciplinàries que promoguen la interacció, la col·laboració i la cooperació, que aprofiten els recursos de l'entorn i que preparen a l'alumnat per a la participació social i la inserció laboral.
- e. Aplicar processos i instruments participatius d'avaluació de l'alumnat que tinguen en consideració tots els elements que intervenen i influeixen en el procés d'aprenentatge i que faciliten la planificació de la resposta educativa, la identificació i la organització dels suports i, en última instància, la titulació de l' alumnat o l'acreditació de les competències assolides, per facilitar la seva inserció sociolaboral.
- f. Seleccionar i elaborar materials curriculars i didàctics que promoguen la interacció, permeten diversos nivells de participació i aprenentatge, utilitzen opcions múltiples de motivació, representació de la informació i expressió i respecten els criteris d'accessibilitat, igualtat, no discriminació i sostenibilitat. Ha de tenir especialment en compte que els materials curriculars facen visible la situació de les dones des de la perspectiva cultural i històrica, que incloguen models de referència i eliminen prejudicis sexistes i discriminatoris.
- g. Realitzar les adaptacions de l'àrea, la matèria o el mòdul dels programes específics d'atenció a la diversitat prenent com a referència les programacions didàctiques del nivell. Així mateix, les adaptacions curriculars individuals significatives han de tenir com a referència les unitats didàctiques de el grup-classe.

2.- OBJECTIUS GENERALS

- **Fer efectius els principis d'equitat i igualtat d'oportunitats** en l'accés, participació, permanència i progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constitueixen en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, en especialment d'aquelles que se troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió.
- **Garantir l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat**, com a nucli de el dret fonamental a l'educació i des dels principis de qualitat, igualtat d'oportunitats , equitat i accessibilitat universal.
- Regular el procés detecció de les barreres a la inclusió (d'accés, d'aprenentatge i de participació), la identificació de les necessitats específiques de suport educatiu i les necessitats de compensació de desigualtats, en l'àmbit educatiu i administratiu
- **Previndre les dificultats d'aprenentatge**, i no només assistir-les quan s'han produït, anticipant-se a elles i evitant en el possible, el fracàs i la inadaptació.
- **Sensibilitzar** com a professionals pel que fa a la nostra manera de pensar i actuar en relació als alumnes / as que experimenten dificultats per aprendre garantint una adequada atenció als alumnes / as amb necessitats educatives especials concretant estratègies i criteris d'actuació que guien la nostra labor educativa
- **Proporcionar a l'alumnat una resposta educativa adequada i de qualitat**, mitjançant la transformació de les pràctiques educatives, que li permet aconseguir el major desenvolupament personal i social possible en funció de les seves possibilitats i circumstàncies planificant respostes educatives diversificades d'organització, procediments, metodologies i avaluació adaptades a les necessitats de cada alumne / a amb l'objecte de reduir l'exclusió dins i fora de el sistema educatiu.
- Coordinar les intervencions educatives dels diferents professionals que atenen alumnes / as amb necessitats educatives especials **organitzant els recursos** personals i materials de centre, amb l'objectiu de **rendibilitzar** els mateixos i donar una resposta de qualitat a les necessitats reals i individuals de l'alumnat.
- Planificar de forma conjunta actuacions que tinguen per finalitat la inclusió de l'alumnat que presenta circumstàncies especials
- Recopilar i disposar de materials concrets que puguin ajudar-nos en l'atenció a la diversitat i inclusió educativa.
- **Implicar les famílies** en el procés d'aprenentatge dels seus fills / es.
- Guiar l'avaluació interna de l'eficàcia de l'Atenció a la Diversitat al finalitzar cada curs escolar i identificar els aspectes que necessiten millorar

3.- MESURES DE CARÀCTER PREVENTIU

3.1.- MESURES DE CARÀCTER GENERAL

PLA D'ACCIÓ TUTORIAL

Les establides en el Pla d'Acció Tutorial, sent els tutors/as, en coordinació amb l'Equip Docent, els que desenvoluparan aquestes mesures prestant especial atenció a:

- Contextualitzar la programació d'aula a les característiques específiques del grup aula d'aqueix any, partint sempre de les contextualitzacions prèvies realitzades en el nostre Projecte Educatiu de Centre.
- Reflexionar sobre l'adequació dels continguts als objectius establits en la programació d'aula.
- Distingir clarament, dins de les programacions, entre continguts prioritaris, facilitant a tots els alumnes/as la seua adquisició, i continguts complementaris o d'ampliació.
- Fomentar dins de la dinàmica de l'aula gran variabilitat d'agrupacions, en funció de les necessitats de l'alumnat, del contingut a treballar..., buscant sempre la major interacció i implicació possible de l'alumnat en el seu propi procés d'aprenentatge.
- Recopilar, a l'inici de curs, la màxima informació possible sobre cadascun dels nostres alumnes/as. Així com, realitzar activitats que ens permeten conèixer-los en els seus diferents aspectes: cognitius, socials, emocionals... amb la finalitat de prendre consciència de les possibilitats i limitacions de cadascun d'ells i així poder ajustar la resposta educativa.
- Emprar els criteris d'avaluació de cursos anteriors per a realitzar una avaluació inicial dels coneixements del grup-aula, i així ajustar la nostra programació al punt de partida de l'alumnat.
- Utilitzar sempre, a començament d'unitat didàctica, l'avaluació de coneixements previs, per a adequar el procés d'ensenyament/aprenentatge a cadascun dels alumnes/as.
- Tindre per principi la utilització de varietat d'activitats i metodologies per a la transmissió d'un mateix contingut.
- Utilitzar de manera sistemàtica una avaluació contínua i formativa, que tinga com a objectiu detectar les dificultats que està presentant l'alumne/a per a esmenar-les en el moment de la seua aparició.

3.2.- PROGRAMES ESPECÍFICS D'INTERVENCIÓ

PLA DE TRANSICIÓ E. INFANTIL A EDUCACIÓ PRIMÀRIA (PEC)

PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA (PEC)

PLA DE TRANSICIÓ: PRIMÀRIA-ESO (PEC)

De la mateixa forma que la Transició d'Infantil-Primària, s'estableixen unes Proves Inicials i Finals en cada nivell de l'etapa de Primària. Després de sessions de transició realitzades Centre Escolar-IES s'analitzen principals dificultats i s'arriben a acords després de debatre propostes de millora.

PROGRAMA D'ESTIMULACIÓ DEL LLENGUATGE ORAL EN EDUCACIÓ INFANTIL (PELO):

En la RESOLUCIÓ de 4 d'abril de 2017, del secretari autonòmic d'Educació i Investigació, per la qual es regula l'elaboració del Pla d'actuació per a la millora (PAM), s'estableix que en el segon cicle d'Educació Infantil, l'alumnat amb dificultats en el llenguatge oral s'atendrà preferentment mitjançant Programes d'Estimulació desenvolupats dins de l'aula ordinària i dirigits a tot l'alumnat en gran grup.

Així mateix, en aquest centre per a afavorir la inclusió educativa i sota una perspectiva de caràcter preventiu i estimulador, s'implanta el programa per als tres grups d'Educació Infantil. D'aquesta manera, tenint en consideració la Resolució nomenada anteriorment, els objectius generals del programa són els següents:

- Estimular el desenvolupament del llenguatge afavorint la comprensió i la expressió d'aquest.
- Previndre possibles dificultats en el desenvolupament lingüístic infantil.
- Identificar necessitats específiques de llenguatge oral.
- Actuar sobre les causes de manera primerenca per a disminuir el número de alteracions.
- Rehabilitar els problemes i/o trastorns ja establits.
- Coordinar la intervenció amb tots els professionals del centre.
- Derivar a l'alumnat amb dificultats detectades a altres especialistes, sempre que es considere necessari.
- Orientar i informar les famílies de les dificultats observades i proporcionar pautes d'intervenció.

En funció d'aquests objectius generals, de les característiques concretes de l'alumnat que compon cadascun dels grups d'infantil, així com dels continguts o mòduls d'intervenció del programa, s'elaboren els objectius específics de cada sessió.

Respecte als continguts o mòduls d'intervenció, ens referim a exercicis enfocats a treballar: la discriminació auditiva de sons i paraules, la respiració i el bufe, la mobilitat d'òrgans bucofonatoris, l'articulació de fonemes i paraules, la veu, el vocabulari de l'etapa, l'elaboració d'oracions senzilles, la comprensió d'oracions, la descripció d'objectes i persones, les normes d'interacció verbal, l'interès pel llenguatge oral i la comunicació en general.

4. PROCEDIMENTS DE DETECCIÓ I ANÀLISIS

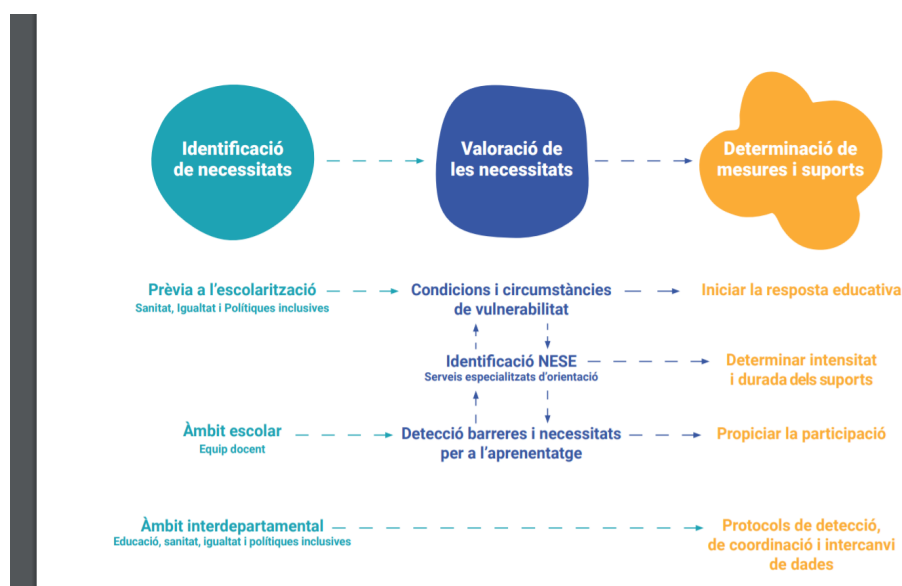
4.1. DETECCIÓ I IDENTIFICACIÓ DE NECESSITATS DE L'ALUMNAT.

La **identificació i valoració de les necessitats educatives** de l'alumnat s'ha de dur a terme de la **manera més primerenca possible**, a fi de determinar les mesures i els suports més escaients i iniciar la resposta educativa tan prompte com siga possible.

Aquests processos s'han d'iniciar abans de l'escolarització de l'alumnat i, una vegada escolaritzat, es realitzaran en totes les etapes educatives, incidint especialment en els moments de canvi i de transició, en els quals se solen fer més evidents les barreres a la participació i l'aprenentatge no detectades prèviament.

La **identificació prèvia a l'escolarització** de les condicions i circumstàncies de vulnerabilitat es realitzarà pels serveis amb competències en **sanitat**, igualtat i polítiques inclusives, que han de posar la informació en coneixement dels serveis especialitzats d'orientació, a fi que determinen les necessitats educatives de l'alumnat i pugui articular-se la resposta educativa més adequada des del mateix moment en què s'inicie l'escolaritat, en els termes que determinen les administracions educatives.

Dins de l'àmbit escolar, la **detecció** de les circumstàncies de vulnerabilitat i les barreres per a la inclusió la fa l'**equip educatiu**, que coordina el tutor/a, amb la informació obtinguda del personal del centre, la família o els representants legals, l'alumnat i les persones amb què s'hi relaciona habitualment i els serveis o les entitats externes: serveis de salut, serveis socials, centres d'atenció primerenca, entitats d'iniciativa social implicades en el procés socioeducatiu i altres agents.

Per a facilitar aquesta detecció la Conselleria fica a l'abast del professorat l'instrument **DEBA: Instrument col·laboratiu per a l'avaluació de la inclusió de l'alumnat**, disponible a la web de Conselleria (<https://ceice.gva.es/va/web/inclusioeducativa/identificacio-de-barreres>)

Tenint en compte la detecció realitzada, l'**equip educatiu**, coordinat pel tutor/a i, si escau, l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, ha de **planificar i aplicar les mesures** i els suports més adients i incidir especialment en el **nivell de resposta II i en les mesures de nivell III** que no requereixen una avaluació sociopsicopedagògica, i valorar-ne la seua efectivitat.

Quan l'**equip educatiu constata** que, per a superar les barreres a la inclusió detectades, **no són suficients** les mesures prèvies adoptades, el tutor/a ha de **posar-ho en coneixement** del

servei especialitzat **d'orientació** perquè valoren de manera conjunta (**ANNEX I**) almenys, els elements següents:

- Les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- La informació procedent dels àmbits personal, escolar, familiar i social de l'alumnat, incloent-hi els punts forts i febles.
- Les mesures educatives aplicades fins al moment i l'eficàcia d'aquestes.

[illegible]

 GENERALITAT VALENCIANA	ANNEX I / ANEXO I ACTA DE LA REUNIÓ CONJUNTA DE L'EQUIP EDUCATIU I EL SERVEI ESPECIALITZAT D'ORIENTACIÓ ACTA DE LA REUNIÓN CONJUNTA DEL EQUIP EDUCATIVO Y EL SERVICIO ESPECIALIZADO DE ORIENTACIÓN
D DECISIÓ SOBRE AVALUACIÓ SOCIOPSIKOPEDAGÒGICA DECISION SOBRE EVALUACIÓN SOCIOPSIKOPEDAGÓGICA	
☐ Cal fer avaluació sociopsikopedagògica / Hay que realizar evaluación sociopsikopedagógica ☐ No cal fer avaluació sociopsikopedagògica / No hay que realizar evaluación sociopsikopedagógica	
MOTUS / MOTIVOS	
E ORIENTACIONS DEL SERVEI ESPECIALITZAT D'ORIENTACIÓ ORIENTACIONES DEL SERVICIO ESPECIALIZADO DE ORIENTACIÓN	
L'orientador/a del servei especialitzat d'orientació , a Signatura / Firma:	Tutor/a de l'alumne o alumna , a Signatura / Firma:
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE	

Si en el marc d'aquesta valoració conjunta es **conclou que no és convenient fer-ne una avaluació sociopsicopedagògica**, el servei especialitzat d'orientació ha de recomanar i planificar, conjuntament amb la tutora o el tutor i l'equip educatiu, les mesures més adients i establir els terminis en els quals se n'ha de revisar la seua efectivitat, deixant-ne constància per escrit.

Si es conclou la necessitat de realitzar una avaluació sociopsicopedagògica, la tutora o el tutor, en representació de l'equip educatiu i amb el vistiplau de la direcció del centre, ha de formalitzar la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació (**ANNEX II**) perquè n'iniciï el procediment.

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT
CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT
CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE

CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT
CONSELLERIA DE EDUCACIÓN, CULTURA Y DEPORTE

4.2. PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ PSICOPEDAGÒGICA PER A LA IDENTIFICACIÓ DE LES NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU DE L'ALUMNAT.

L'avaluació sociopsicopedagògica és el procés sistemàtic, planificat i rigorós de recollida i valoració de la informació rellevant, mitjançant el qual el personal dels serveis especialitzats d'orientació, de manera coordinada i col·laborativa amb els equips educatius, la família o els representants legals, els serveis socials i sanitaris, les entitats d'iniciativa social implicades en la resposta educativa i altres agents significatius, identifica de manera precisa les necessitats específiques de suport educatiu de l'alumnat. Aquesta informació justifica i orienta les decisions sobre les mesures de resposta educativa proposades i l'aplicació d'aquestes.

A) QUAN HA DE FER-SE LA VALORACIÓ SOCIOPSICOPEDAGÒGICA?

A infantil i primària la valoració sociopsicopedagògica té caràcter prescriptiu en les situacions següents:

- a) Enriquiment curricular per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals NIVELL III.
- b) Escolarització de l'alumnat amb necessitats educatives especials. NIVELL IV
- c) Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars. NIVELL IV
- d) Adaptació curricular individual significativa (ACIS). NIVELL IV
- e) Programes personalitzats que comporten suports personals especialitzats. NIVELL IV
- f) Flexibilització de l'inici de l'escolarització en el segon cicle de l'etapa d'Educació Infantil per a alumnat amb necessitats educatives especials o retard maduratiu. NIVELL IV
- g) Pròrroga de permanència d'un any més en el segon cicle d'Educació Infantil per a l'alumnat amb necessitats educatives especials. NIVELL IV
- h) Pròrroga d'escolarització en l'ensenyament obligatori per a alumnat amb NEE. NIVELL IV
- i) Flexibilització de la durada de l'etapa per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals. NIVELL IV

B) PROCEDIMENT D'AVALUACIÓ SOCIOPSICOPEDAGÒGICA

1.-La tutora o tutor complimenta la sol·licitud de valoració sociopsicopedagògica (ANNEX II) amb la informació obtinguda de l'equip educatiu, de la família, de l'alumnat i, si escau, d'altres agents.

-Ha d'estar acompanyada de la informació o la documentació que la justifica i la conformitat, per escrit, de la família o els representats legals.

-El formulari de sol·licitud ha d'incloure, almenys, una descripció del motiu, les barreres a l'accés, la participació i l'aprenentatge detectades, les mesures desenvolupades, els resultats obtinguts, el desenvolupament competencial i, si escau, les habilitats d'interacció amb l'entorn.

-Per a complimentar la sol·licitud, la tutora o el tutor pot tindre l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

2. Rebuda la sol·licitud, l'especialista en Orientació Educativa ha de coordinar el procés d'avaluació sociopsicopedagògica, que implica la recollida i la valoració d'informació de l'alumnat i dels diferents agents, entitats i serveis, referida als diversos contextos de desenvolupament, amb l'objecte de realitzar una identificació precisa de les necessitats educatives recollida i la valoració d'informació de l'alumnat i dels diferents agents, entitats i serveis, referida als diversos contextos de desenvolupament, amb l'objecte de realitzar una identificació precisa de les necessitats educatives

-El personal especialitzat de suport ha d'aportar la informació necessària i col·laborar-hi, dins de l'àmbit de competència d'aquest.

-En el cas que siga necessària la col·laboració del personal especialitzat de suport adscrit al servei psicopedagògic escolar de la zona, l'especialista en Orientació Educativa del centre ha

de fer-ne la sol·licitud, per escrit i amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre, a la direcció del servei psicopedagògic escolar corresponent.

-Si és necessària la col·laboració dels serveis socials, sanitaris o altres serveis educatius, l'especialista en Orientació Educativa ha de remetre una sol·licitud de col·laboració, a través de la família o pels mitjans establits i protocol·litzats reglamentàriament per l'Administració.

3. Finalitzat el procés de recollida i valoració funcional de les dades obtingudes, el servei especialitzat d'orientació n'ha d'emetre, en el termini màxim de 30 dies naturals des de la formalització de la sol·licitud, l'informe sociopsicopedagògic (ANNEX 3. Actualment es realitza a ITACA 3), llevat que les circumstàncies degudament justificades ho impedisquen.

-Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o l'alumne no presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requereixen les mesures anteriorment descrites, l'informe ha de proposar les mesures de resposta més adients i les orientacions a l'equip educatiu i a la família o els representants legals per a dur-les a terme.

-Si de l'avaluació es conclou que l'alumna o alumne presenta necessitats específiques de suport educatiu o necessitats de compensació de desigualtats que requereixen mesures dites anteriorment, l'informe ha d'incloure, a més, la proposta del Pla d'actuació personalitzat.

-Si l'alumnat amb necessitats educatives especials es troba en algun dels supòsits que recull l'article 46 de l'ordre 20/2019, s'ha de tramitar el dictamen d'escolarització.

4. Una vegada emés l'informe sociopsicopedagògic, l'especialista en Orientació Educativa ha d'informar la tutora o el tutor i l'equip educatiu de les conclusions i la proposta de les mesures educatives, dels suports i, si és procedent, del Pla d'actuació personalitzat.

Així mateix, ha de realitzar el tràmit d'audiència preceptiu amb la família, els representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, del qual ha de deixar constància per escrit, per a informar-los de les conclusions, facilitar l'assessorament i l'acompanyament necessaris, demanar la seua opinió i promoure la seua col·laboració, tot considerant les possibilitats de participació i els objectius de la intervenció.

Per a realitzar el tràmit d'audiència, l'especialista en Orientació Educativa pot tindre la col·laboració de la tutora o el tutor i qualsevol altre agent que considere necessari.

Les famílies o representants legals, tenen dret a rebre una còpia en format accessible de l'informe sociopsicopedagògic, de la qual cosa s'ha de deixar constància per escrit amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre.

5. L'avaluació i l'informe sociopsicopedagògic s'han d'actualitzar sempre que s'hagen de modificar les mesures proposades, incorporar-ne d'altres que requereixen preceptivament una avaluació sociopsicopedagògica i en els canvis d'etapa.

6. Els tràmits d'audiència a les famílies o els representants legals s'han de dur a terme respectant el principi de l'interés superior del menor i l'exercici de les potestats que té conferides la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació.

7. L'especialista en Orientació Educativa ha de mantindre informada la comissió de coordinació pedagògica, o l'òrgan del centre que tinga atribuïdes aquestes funcions, de les avaluacions sociopsicopedagògiques realitzades i de les mesures proposades en cada cas.

ORDRE 20/2019 DIAGRAMA 1

ORDRE PER LA QUAL ES REGULA LA RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT CAPÍTOL II. AVALUACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA

Tots els documents que continguin informació de menors i entrevistes a famílies són informació interna i confidencial

ACCIONS PREVENTIVES

- 1 INCLUSIÓ en el Projecte educatiu (PEC) als mecanismes i procediments de detecció primerenca de necessitats específiques de suport i necessitats de compensació de desigualtats
Centre docent

DETECCIÓ I PRIMERES MESURES I SUPORS

- 2 RECAPTACIÓ d'informació i VALORACIÓ de les circumstàncies
Equip educatiu, coordinat pel tutor/a amb la col·laboració del servei especialitzat d'orientació

- 3 PLANIFICACIÓ i APLICACIÓ de les mesures i els suports més adients
Equip docent, coordinat pel tutor/a amb l'acompanyament, si escau, del servei especialitzat de suport

- 4 VALORACIÓ de l'efectivitat de les mesures
Equip docent, coordinat pel tutor/a amb l'acompanyament, si escau, del servei especialitzat de suport

- 5 RECOMANACIÓ, PLANIFICACIÓ i APLICACIÓ de les mesures i els suports més adients
El servei especialitzat d'orientació, amb el tutor/a i l'equip docent

AVALUACIÓ SOCIOPEDAGÒGICA

- 6 RECAPTAR la informació prèvia a) de l'equip educatiu, família i alumnat b) la conformat per escrit de la família/representants legals
Tutor/a

- 7 FORMALITZACIÓ de la sol·licitud d'avaluació sociopedagògica al servei especialitzat d'orientació
Tutor/a en representació de l'equip docent amb l'acompanyament del servei especialitzat d'orientació

- 8 VISIPLAU de la sol·licitud d'avaluació sociopedagògica
Divisió del centre docent (públic) i l'estructura del centre privat concertat

- 9 COORDINACIÓ i REALITZACIÓ de l'avaluació sociopedagògica
Equip multidisciplinari coordinat per la persona especialitzada d'orientació educativa

- 10 ELABORACIÓ de l'informe d'avaluació sociopedagògica
El servei especialitzat d'orientació

- 11 PROPOSTA de les mesures de resposta més adients i ORIENTACIÓ a l'equip educatiu i a la família / representants legals
El servei especialitzat d'orientació

- 12 PROPOSTA, en els suplets que es determinen en l'art. 8 d'aquesta ordre, del Pla d'actuació personalitzat (PAP)
El servei especialitzat d'orientació

- 13 INFORMACIÓ al tutor/a i a l'equip educatiu del contingut de l'informe
La persona especialitzada d'orientació educativa

- 14 REALITZACIÓ del tràmit d'audiència amb la família / representants legals i l'alumnat (si major d'edat i capacitat civil)
La persona especialitzada d'orientació educativa, amb la col·laboració, si escau, de la tutor/a i d'altres agents

- 15 INFORMACIÓ a la comissió de coordinació pedagògica / equivalent
La persona especialitzada d'orientació educativa

- 16 REVISIÓ i ACTUALITZACIÓ de l'informe sociopedagògic
La persona especialitzada d'orientació educativa

Art. 4.4
4.5

SUPERVISIÓ i SEGUIMENT de les mesures i dels seus resultats i ORGANITZACIÓ de les coordinacions amb els agents externs que hi participen
L'equip directiu amb la col·laboració dels serveis especialitzats d'orientació

Art. 4.6
2

De detectar circumstàncies de vulnerabilitat i barreres per a la inclusió?

SI

Tenir en compte la informació aportada per l'alumnat, família / representants legals i els agents que es relacionen de forma habitual, així com la informació de entitats externes (salut, serveis socials, centres d'atenció primerenca...)

Art. 4.7
3

Incloure especialment en els nivells de resposta II i en les mesures de nivell III que no requereixen una avaluació sociopedagògica informem a la família (art.10.4)

Art. 4.7
4

Les mesures de resposta de nivell II i de nivell III anteriors són suficients?

SI

Continuació amb les mesures proposades / finalització del procés si escau

NO

L'equip educatiu, conjuntament amb el servei especialitzat d'orientació, valora fer una avaluació sociopedagògica?

NO

Establir els terminis en els quals s'ha de realitzar la seva efectivitat
Deixar constància per escrit
Informem a la família (art.10.4)

SI

Art. 6.1
6

a) Documentació que justifica l'avaluació
b) Conformat per escrit de la família

Art. 6.1
7

Sol·licitud i documentació que la justifica i la conformat de la família

Art. 6.8
8

Art. 6.2
9

- Recollida i valoració d'informació de l'alumnat i dels diferents agents
- Si es necessita la col·laboració del personal especial adreçat al SP de la zona, fer la sol·licitud, per escrit, amb el vistipleg de la direcció/directari del centre
- Si es necessita la col·laboració dels serveis socials, sanitaris o altres, remetre sol·licitud a través de la família o pels mitjans establerts per l'Administració

Art. 6.3
10

Informe sociopedagògic

Art. 6.3
11

L'alumnat presenta NESE o necessitat de compensació de desigualtats que requereixen mesures incloses en l'article 57

Art. 6.3
12

Incloure la proposta a l'informe

Proposta de PAP (en els suplets que es determinen en l'article 8)

Incloure la proposta a l'informe

Transmetre dictamen d'evaluació (en els suplets que es determinen en l'article 46)

Art. 6.4
13

Concloure i la proposta de les mesures educatives, dels suports i, si és procedent, del Pla d'actuació personalitzat

Art. 6.4
6.1
14

- Les famílies / representants legals / alumnat >=18 i capacitat civil han dret a rebre una còpia de l'informe sociopedagògic en format accessible, deixant constància per escrit amb el vistipleg de la direcció / titularitat del centre
- Respectar el principi del superior interès del menor i l'exercici de les potestats conferides a la funció docent i orientadora per a garantir el dret fonamental de l'educació

Art. 6.7
15

Cal actualitzar l'avaluació i l'informe / és un cas d'etapa?

SI

Art. 6.3
16

- Modificar les mesures proposades o incorporar-ne de noves
- Actualitzar i ha de reflectir clarament les variacions produïdes i la informació que no estava recollida abans
- Si canvi d'etapa: proposta de les mesures més adequades

DIAGRAMA 2 PAP
Art. 8 i 9

DIAGRAMA 3
Art. 43, 46 i 47

4.3. EL PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP)

A) CONCEPTE I CONTINGUT

El Pla d'actuació personalitzat és el **document que organitza les mesures de resposta educativa**, per a garantir l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix determinades mesures personalitzades, a partir de la proposta feta en l'**informe sociopsicopedagògic**.

El PAP té caràcter **prescriptiu** per a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, sempre que s'hi aplique alguna de les mesures següents:

- a) **Accessibilitat** personalitzada amb **mitjans específics o singulars**.
- b) Adaptació curricular individual significativa (**ACIS**) a l'ensenyament obligatori.
- c) **Enriquiment curricular** per a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals.
- d) Programes personalitzats que impliquen **suports personals especialitzats**.
- e) **Programes específics** adreçats a l'alumnat que presenta alteracions greus de **conducta**, programes d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció, i plans terapèutics per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.
- g) Altres mesures que determine reglamentàriament la conselleria competent en matèria d'educació.

El PAP **forma part de l'expedient acadèmic** de l'alumnat per al qual s'aplica i ha de contindre, almenys, i en funció de les necessitats educatives identificades a l'informe sociopsicopedagògic, els apartats següents:

- a) Dades personals, escolars i familiars de l'alumna o l'alumne.
- b) Agents que hi intervenen, incloent-hi la família o representants legals i agents externs.
- c) Necessitats educatives que presenta i barreres i fortaleces en l'accés, la participació i l'aprenentatge.
- d) Mesures de resposta educativa que s'estan aplicant o s'han aplicat amb anterioritat, i els seus resultats.
- e) Mesures de resposta que s'han d'aplicar durant el curs, amb especificació dels objectius que es pretenen aconseguir, el personal de suport que ha d'intervindre i els criteris per a la seua retirada.
- f) Tasques i dedicació horària del personal especialitzat de suport que hi participa, d'acord amb el grau i la intensitat del suport determinats en l'informe sociopsicopedagògic.
- g) Organització de les coordinacions entre els diferents agents que hi intervenen, del centre i externs.
- h) Actuacions que cal desenvolupar en els àmbits familiar i social.
- i) Accions personalitzades per a la transició: per canvi d'etapa, modalitat d'escolarització o per reincorporació al centre, en el cas que, per raons de caràcter excepcional, l'alumnat reba atenció educativa transitòria externa al centre.
- j) Propostes que orienten l'itinerari formatiu personalitzat, en el cas de l'alumnat amb necessitats educatives especials que finalitza l'escolarització obligatòria.
- k) Seguiment i avaluació del PAP, que inclou:
 - El seguiment i l'avaluació del desenvolupament i l'efectivitat de cada una de les mesures i dels suports.
 - El seguiment i l'avaluació del progrés de l'alumnat.
- l) Proposta de mesures de resposta educativa per al curs següent, en el cas de continuïtat del PAP.

GENERALITAT VALENCIANA
 Conselleria d'Educació,
 Cultura i Esport

ANNEX IV / ANNEX IV
 PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT / PLAN DE ACTUACIÓN PERSONALIZADO

NCESSITATS EDUCATIVES IDENTIFICADES/NECESIDADES EDUCATIVAS IDENTIFICADAS		
NECESSITATS ESPECÍFIQUES DE SUPORT EDUCATIU/NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOYO EDUCATIVO		
☐	Dificultats específiques d'aprenentatge (Comunicació, llenguatge i parla, lectura, escriptura, matemàtiques)/Dificultades específicas de aprendizaje (comunicación, lenguaje y habla, lectura, escritura, matemáticas)	
☐	Déficit d'atenció i hiperactivitat/Déficit de atención e hiperactividad	
☐	Necessitats educatives especials/ Necesidades educativas especiales	
☐	Altres capacitats/Altres capacidades	
☐	Incorporació tardana al sistema educatiu valencià/Incorporación tardía al sistema educativo valenciano	
NECESSITATS PER A LA COMPENSAció DE DESIGUALTATS/NECESIDADES PARA LA COMPENSAción DE DESIGUALDADES		
☐	Condicions econòmiques o socials desfavorables/Condiciones económicas o sociales desfavorables	
☐	Condicions socials amb risc de desprotecció i abandonament/Condiciones sociales con riesgo de desprotección o abandono	
☐	Minories ètniques i culturals en situació de desavantatge/Minorías étnicas y culturales en situación de desventaja	
☐	Acol·liment en institucions de protecció social del menor o familiar/Acogida en instituciones de protección social del menor o familiar	
☐	Escolarització irregular per abandonaments reiterats o periòdics/Escolarización irregular por abandonos reiterados o periódicos	
☐	Malalties cròniques que requereixen una atenció específica/Enfermedades crónicas que requieren una atención específica	
D	MESESURES DE SUPORTA PREVISIBES /PROPOSTA DE MESURES DE RESPONSA PREVISITAS Mesures que permeten les planificacions de col·laboració de les mesures que permeten els alumnes que presenten les necessitats educatives específiques de suport educatiu i/o necessitats educatives especials. Es determinen les planificacions de cada una de les mesures que inclouen els objectius que pretén, les eines i els recursos necessaris que s'utilitzaran per aconseguir-les.	
Medures que requereixen el suport del personal especialitzat/ Medidas que requieren el apoyo del personal especializado		
Medures de resposta/ Medidas de respuesta	Personal especialitzat de suport / Personal especializado de apoyo	Intensitat del suport (hora, mitja, etc) / Intensidad del apoyo (hora, media, etc)
☐ Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars		
☐ Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars		
☐ Enfortiment curricular per a l'alumnat amb altres capacitats intel·lectuals		
☐ Enfortiment curricular per a l'alumnat amb altres capacitats intel·lectuals		
☐ Adaptació curricular individual significativa (ACI)		
☐ Adaptació curricular individual significativa (ACI)		
☐ Programa personalitzat (comunicació, llenguatge i parla, lectura, escriptura, matemàtiques, autonomia personal, aprenentatge motor, altres)		
☐ Programa personalitzat (comunicació, llenguatge i parla, lectura, escriptura, matemàtiques, autonomia personal, aprenentatge motor, altres)		
☐ Programa d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció		
☐ Programa d'acompanyament davant supòsits de violència i desprotecció		
☐ Programa específic de conducta o pla terapèutic		
☐ Programa específic de conducta o pla terapèutic		
☐ Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb risc de FP		
☐ Itinerari formatiu personalitzat per a l'alumnat amb risc de FP		
☐ Altres mesures (especificar) (*)/ Otras medidas (especificar)		
☐ Altres mesures (especificar) (*)/ Otras medidas (especificar)		
☐ Altres mesures (especificar) (*)/ Otras medidas (especificar)		
☐ Altres mesures (especificar) (*)/ Otras medidas (especificar)		
☐ Altres mesures (especificar) (*)/ Otras medidas (especificar)		
E	TASQUES DEL PERSONAL DE SUPORT / TAREAS DEL PERSONAL DE APOYO Es assignen com annex l'horari d'atenció de cada professional / Se asignan como anexo el horario de atención de cada profesional	
Personal de suport / Personal de apoyo	Tasques / Tareas	

[illegible]

B) DESENVOLUPAMENT I AVALUACIÓ DEL PAP

El PAP té **caràcter anual i es redacta a l'inici de cada curs escolar** o immediatament després de l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic, en el cas que l'avaluació sociopsicopedagògica es realitzi durant el curs escolar i l'alumna o l'alumne no tinga un PAP previ.

L'equip docent, que coordina la tutora o el tutor, és el responsable de l'elaboració d'aquest, amb la col·laboració del personal especialitzat de suport implicat i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

Trimestralment, coincidint amb les sessions d'avaluació, l'equip educatiu, coordinat per la tutora o el tutor i assessorat pel servei especialitzat d'orientació, amb la informació obtinguda de les famílies, l'alumnat i altres agents que hi intervenen, ha **d'avaluar els resultats i l'eficàcia de les mesures** de resposta educativa dutes a terme, l'organització dels suports personals especialitzats i el progrés de l'alumnat i, d'acord amb això, introduir les modificacions que siguin necessàries.

En la sessió **d'avaluació de final de curs**, a més, han d'acordar la continuïtat del PAP i fer-ne la **proposta** per al curs següent.

Les decisions sobre la **modificació i, si escau, la incorporació de noves mesures de resposta, les ha d'acordar de manera col·legiada l'equip educatiu** en les sessions d'avaluació, a proposta de qualsevol dels seus membres, de la família o els representants legals o del mateix alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil. Per a l'eliminació de les mesures s'han de considerar els criteris de retirada especificats en el PAP per a cada una d'aquestes.

La tutora o el tutor ha de fer constar en el document del PAP les conclusions i les decisions adoptades en el procés d'avaluació contínua i facilitar aquesta informació a les famílies, representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, per a la qual cosa pot tindre la col·laboració de l'especialista en Orientació Educativa i de la resta de l'equip educatiu.

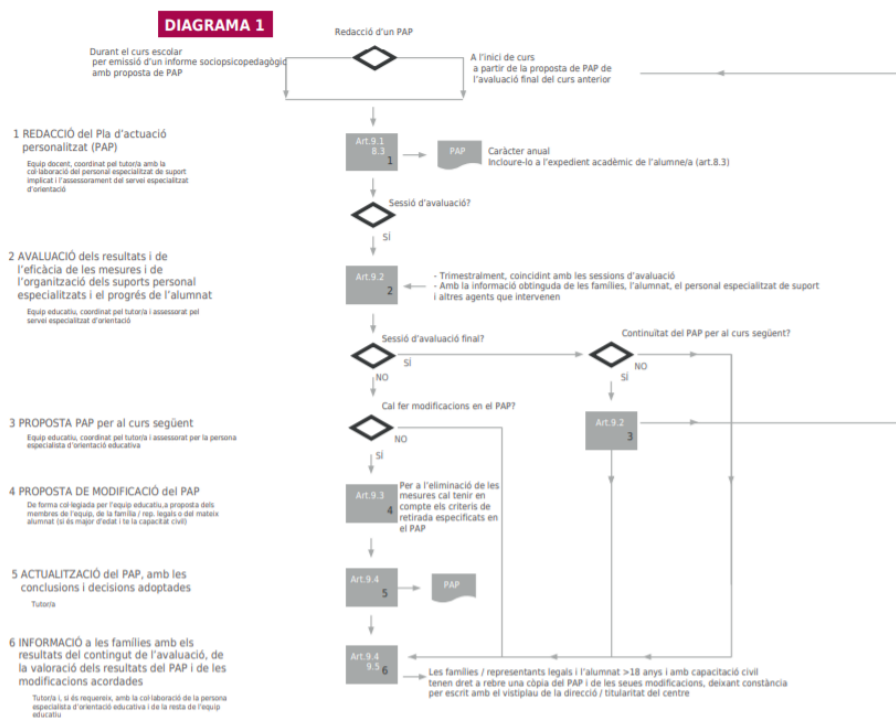
ORDRE 20/2019
DIAGRAMA 2

ORDRE PER LA QUAL ES REGULA LA RESPOSTA EDUCATIVA PER A LA INCLUSIÓ DE L'ALUMNAT
CAPÍTOL III. PLA D'ACTUACIÓ PERSONALITZAT (PAP)

Tots els documents que continguin informació de menors i entrevistes a famílies són informació interna i confidencial

Les

famílies,

representants legals o l'alumnat, en cas de ser major d'edat i tindre la capacitat civil, **tenen dret a rebre una còpia del PAP** i de les modificacions, de la qual cosa s'ha de deixar constància per escrit amb el vistiplau de la direcció o la titularitat del centre.

5. LA RESPONSA A LA DIVERSITAT **MESURES, ACTUACIONS, PLANS I PROGRAMES.**

Les mesures de resposta educativa per a la inclusió constitueixen totes les actuacions educatives planificades amb la finalitat d'eliminar les barreres identificades en els diversos contextos on es desenvolupa el procés educatiu de tot l'alumnat, i contribueixen d'aquesta manera a la personalització del procés d'aprenentatge en totes les etapes educatives.

Aquestes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, que implique tota la comunitat educativa i als altres agents, incidisca en l'alumnat i el seu entorn, i combine actuacions de caràcter comunitari, grupal i individual.

5.1. NIVELLS DE RESPONSA

A) PRIMER NIVELL DE RESPONSA. NIVELL I

S'adreça a tota la comunitat educativa i a les relacions de centre amb el entorn sociocomunitari.

Lo constitueixen les mesures que impliquen els processos de planificació, la gestió general i l'organització dels suports del centre.

Els documents que concreten les mesures del primer nivell de resposta són el PEC i el PAM.

B) SEGON NIVELL DE RESPONSA. NIVELL II

Està dirigit a tot l'alumnat de el grup-classe.

El constitueixen les mesures generals programades per a un grup-classe que impliquen suports ordinaris.

Les mesures en aquest nivell inclouen el disseny i aplicació de programacions didàctiques que donen resposta a la diversitat de tot l'alumnat de el grup, incloent les activitats d'ampliació i reforç per al desenvolupament competencial i la prevenció de dificultats d'aprenentatge, així com actuacions transversals que fomenten la igualtat, la convivència, la salut i el benestar.

Les mesures del segon nivell es determinen en les unitats didàctiques, així com en el pla d'acció tutorial, i el pla d'igualtat i convivència continguts en el projecte educatiu de centre i la seva concreció en el pla d'actuació per a la millora.

C) TERCER NIVELL DE RESPONSA. NIVELL III

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals.

Aquest nivell inclou mesures curriculars que tenen com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors.

Les mesures del tercer nivell es determinen en el pla d'atenció a la diversitat, el pla d'acció tutorial i el pla d'igualtat i convivència.

D) QUART NIVELL DE RESPONSA. NIVELL IV

El constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que impliqui suports especialitzats addicionals.

Atenent al caràcter extraordinari d'aquest nivell, és preceptiu, en tots els casos, la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic corresponent.

Les mesures extraordinàries inclouen les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries i els programes singulars per al aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

El pla d'actuació personalitzat (PAP) és el document que concreta les mesures de aquest nivell de resposta.

ANNEX I

NIVELLS DE RESPOSTA PER A LA INCLUSIÓ					
NIVELL	A QUI S'ADREÇA	AGENTS RESPONSABLES	SUPORTS	MESURES	DOCUMENTS
I	Tota la comunitat educativa i entorn sociocomunitari	Òrgans de govern Òrgans de coordinació Òrgans de participació	Suports del centre	Processos de planificació, gestió general i organització dels suports	Projecte educatiu (PEC) Pla d'actuació per a la millora (PAM)
II	Tot l'alumnat d'un grup classe	Equip docent Coordinació de la tutora o el tutor Assessorament de serveis especialitzats d'orientació i professorat de suport a la inclusió Col·laboració, si és el cas, d'altres agents externs	Suports ordinariis generals	Mesures curriculars ordinàries d'ampliació i reforç Mesures d'acció tutorial, de convivència, plans transversals de grup, nivell, etapa o cicle	Pla d'actuació per a la millora (PAM) Programacions didàctiques Actuacions contingudes en el Projecte educatiu del centre (PEC)
III	Alumnat d'un grup classe que requereix una resposta diferenciada	Equip docent Coordinació de la tutora o el tutor Assessorament de serveis especialitzats d'orientació Col·laboració de professorat de suport a la inclusió Col·laboració, si és el cas, d'altres agents externs	Suports ordinariis addicionals	Mesures curriculars, ordinàries i extraordinàries Mesures d'acció tutorial, de convivència, plans transversals diferenciats, programes específics	Pla d'actuació per a la millora (PAM) Actuacions contingudes en el Projecte educatiu del centre (PEC)
IV	Alumnat d'un grup classe que requereix una resposta personalitzada i individualitzada	Equip docent Coordinació de la tutora o el tutor Assessorament de serveis especialitzats d'orientació Col·laboració de professorat especialitzat de suport a la inclusió i personal no docent de suport a la inclusió Altres agents externs	Suports especialitzats addicionals	Mesures curriculars extraordinàries Mesures personalitzades per a la participació	En tots els casos implica la realització d'una avaluació sociopsicopedagògica, amb l'emissió del corresponent informe i l'elaboració d'un PAP
CARÀCTER SUMATIU I PROGRESSIU					

5.2. MESURES DE RESPOSTA EDUCATIVA

5.2.1. MESURES PER A L'ACCÉS

Tenen com a **objecte assegurar la presència de tot l'alumnat en totes les experiències educatives que es desenvolupen al centre**, la qual cosa implica la planificació, provisió i organització dels mitjans i suports més adequats per a garantir l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa, cognitiva i emocional / actitudinal de l'alumnat i la implementació d'actuacions per prevenir i reduir l'abandonament escolar, així com les mesures per compensar les desigualtats en l'accés i permanència en el sistema educatiu derivades de situacions personals, socials, econòmiques, culturals, geogràfiques, ètniques o d'una altra índole.

5.2.1.1.- LES ADAPTACIONS D'ACCÉS

Les adaptacions d'accés tenen com a objectiu que l'alumnat que presenta necessitats específiques de suport educatiu pugui accedir a les experiències educatives comunes en entorns normalitzats i desenvolupar el currículum ordinari o, si escau, el currículum adaptat.

Aquestes adaptacions poden aplicar-se en totes les etapes educatives i en qualsevol dels nivells de resposta, i impliquen la modificació o la provisió de suports materials, espacials, personals, de comunicació, metodològics o organitzatius.

Les adaptacions d'accés les **planifica, desenvolupa i avalua l'equip educatiu**, coordinat per la tutora o tutor, amb l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, sense perjudici de les competències atribuïdes a l'administració educativa, als ajuntaments i a la direcció o la titularitat de centre docent pel que fa a l'adequació, gestió i supervisió de les condicions d'accessibilitat en els centres docents.

- A. **Accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns:** Els centres docents, en l'àmbit de les seves respectives competències, han de disposar les mesures en els **nivells de resposta I, II i III** que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, comunicativa i cognitiva de els espais, serveis, processos educatius i de gestió perquè puguin ser entesos i utilitzats per tot l'alumnat i la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació. L'accessibilitat personalitzada amb mitjans comuns inclou l'eliminació dels obstacles que dificulten el desplaçament o l'accés físic, la disposició de les condicions d'il·luminació i sonoritat, la senyalització i l'organització dels espais perquè puguin ser comprensibles i segurs, la selecció i l'adaptació dels materials curriculars d'ús comú en format accessible, i totes aquelles actuacions que no impliquen sistemes de comunicació alternatius o augmentatius, materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives de caràcter extraordinari.
- B. **Accessibilitat personalitzada amb mitjans específics o singulars:** Quan l'alumnat presenta necessitats específiques de suport educatiu i no són suficients les mesures d'accessibilitat amb mitjans comuns i generalitzats, els centres docents, dins de l'àmbit de les seves competències, han de facilitar les mesures d'accessibilitat de **nivell IV** amb mitjans específics o singulars, que consisteixen en la provisió de sistemes augmentatius o alternatius de comunicació, materials singulars, productes de suport, la intervenció d'algun professional especialitzat o l'establiment de mesures organitzatives diferenciades que afecten els espais i el temps.

5.2.1.2.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

En la planificació i el desenvolupament de les activitats complementàries i extraescolars, el centre ha de tenir en compte que cap alumna i alumne quede exclòs o discriminat per motius econòmics, per raó de discapacitat, limitacions funcionals o per qualsevol altra circumstància.

5.2.1.3.- AJUDES I BEQUES A L'ESTUDI

L'equip directiu ha de dur a terme les actuacions necessàries, en l'àmbit de les seves competències, perquè l'alumnat amb condicions econòmiques desfavorides i altres situacions de desavantatge poguï accedir en igualtat d'oportunitats a tots els serveis i activitats oferts pel centre.

5.2.2. MESURES INDIVIDUALITZADES PER A L'APRENTATGE

Fan referència a l'organització de les mesures curriculars.

5.2.2.1.- ADEQUACIÓ PERSONALITZADA DE LES PROGRAMACIONS D'AULA

Per tal de que tot l'alumnat pugui participar en les activitats del seu grup-classe i assolir els objectius i les competències clau de l'etapa, el professorat ha d'adequar les programacions didàctiques als diferents ritmes, estils i capacitats d'aprenentatge.

És una **mesura** curricular ordinària **de nivell II**, en tant que té en compte la totalitat de l'alumnat del grup-classe, **i de nivell III**, en tant que té en compte a l'alumnat del grup que requereix una resposta diferenciada.

Aquestes adequacions s'han de fer en totes les etapes educatives i comporten la planificació de les unitats didàctiques i les activitats curriculars en diferents nivells d'amplitud.

Els equips docents, coordinats per la tutora o el tutor del grup, amb la col·laboració de personal especialitzat de suport i l'assessorament, si escau, del servei especialitzat d'orientació, han de realitzar aquestes adequacions, prenent com a referència les unitats didàctiques i les activitats programades per a tot el grup-classe.

5.2.2.2.- EL REFORÇ PEDAGÒGIC

És una mesura de resposta de **nivell III** que pot aplicar-se en qualsevol etapa educativa i suposa l'adequació de la metodologia i de les estratègies organitzatives que els centres, dutes a terme amb suports ordinaris.

La mesura de reforç pedagògic va dirigida a l'alumnat següent:

- a) Alumnat que té dificultats d'aprenentatge en determinades àrees o matèries.
- b) Alumnat que ha promocionat amb àrees o matèries no superades de el curs anterior.
- c) Alumnat que roman un any més en el mateix curs.

d) Alumnat d'incorporació tardana a el sistema educatiu valencià que s'incorpora de manera transitòria a un curs inferior a què li correspon per edat.

El reforç pedagògic el planifica i l'aplica el professorat de les àrees o matèries implicades, coordinat per la tutora o el tutor, mentre que la direcció d'estudis organitza a el professorat que hi participa.

El reforç pedagògic s'ha de realitzar preferentment dins l'aula ordinària utilitzant estratègies organitzatives (desdoblements en grups heterogenis, docència compartida ...) que beneficien a tot l'alumnat del grup classe i facen possible que l'alumnat que ho rep participi en les activitats de les unitats didàctiques programades en el seu grup de referència.

5.2.2.3.- L'ENRIQUIMENT CURRICULAR

És una **mesura curricular extraordinària de nivell III** adreçada a l'alumnat amb altes capacitats intel·lectuals, degudament identificat pels serveis especialitzats d'orientació.

Consisteix en l'ampliació dels objectius i els continguts de les diferents àrees i matèries, la flexibilitat dels instruments i els criteris d'avaluació i l'ús d'una metodologia específica, tenint en compte les capacitats, els interessos, l'estil d'aprenentatge de l'alumnat i les característiques i oportunitats del context familiar i sociocomunitari.

5.2.2.4.- ACTUACIONS I PROGRAMES D'ENSENYAMENT INTENSIU DE LES LLENGÜES OFICIALS DE LA COMUNITAT VALENCIANA PER A L'ALUMNAT NOUINGUT.

Aquestes actuacions i programes tenen la consideració de mesures de **nivell III** i han de complir els requisits següents:

a) S'han de planificar en base a metodologies actives, que prioritzen el paper de l'alumnat i potencien l'ús de la llengua: tractament integrat de llengües, tractament integrat de llengües i contingut, aprenentatge basat en projectes, treball per tasques, aprenentatge cooperatiu, etc.

b) Han de servir de motivació i estímul per a l'actualització metodològica i la formació de professorat.

c) Han de quedar reflectides en els documents de gestió de centre: Projecte lingüístic de centre, incloent-hi el Pla de normalització lingüística, Pla d'actuació per a la millora, programacions didàctiques i Pla anual de formació.

5.2.2.5.- ADAPTACIÓ CURRICULAR INDIVIDUAL SIGNIFICATIVA (ACIS):

És una **mesura curricular extraordinària de nivell IV adreçada a l'alumnat amb necessitats educatives especials** que cursa l'ensenyament obligatori i presenta un desenvolupament competencial, degudament valorat amb els instruments adequats, inferior a dos o més cursos, prenent com a referència les competències establertes en el currículum ordinari oficial corresponent a el nivell en què es troba escolaritzat.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a) La tutora o el tutor, a proposta de l'equip educatiu, ha de formalitzar la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si escau, realitzi l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic

b) La direcció de centre, a la vista de l'informe sociopsicopedagògic favorable, autoritza l'aplicació de la mesura.

Les ACIS poden realitzar d'una o diverses àrees o matèries o del conjunt d'aquestes.

Les planifica, desenvolupa i avalua el professorat responsable de l'assignatura a partir de les unitats didàctiques de el grup de referència, en el marc de les adequacions personalitzades de les programacions didàctiques, coordinat per la tutora o el tutor, amb la col·laboració de personal especialitzat de suport i l'assessorament del servei especialitzat d'orientació.

Les ACIS s'han d'actualitzar a l'inici de cada curs escolar i estan sotmeses a un procés de seguiment continuat, d'acord amb el calendari d'avaluació establert al centre, a fi d'introduir les modificacions que es consideren oportunes en funció de el progrés de l'alumnat .

L'avaluació i la promoció han de prendre com a referent els criteris d'avaluació fixats en aquestes adaptacions.

5.2.2.6.- PROGRAMES PERSONALITZATS PER A L'ADQUISICIÓ I L'ÚS FUNCIONAL DE LA COMUNICACIÓ, EL LLENGUATGE I LA PARLA:

Són mesures de nivell IV dirigides a l'alumnat escolaritzat en l'etapa d'Educació Infantil i en les etapes obligatòries que presenta necessitats específiques de suport educatiu que requereix una atenció educativa intensiva i especialitzada en aquest àmbit, amb l'objectiu que desenvolupe, aconsegueix i generalitze les competències comunicatives i lingüístiques funcionals en els contextos d'interacció i aprenentatge en què participa.

Aquests programes els desenvolupa el personal docent especialitzat d'Audició i Llenguatge, amb la col·laboració de l'equip educatiu i la participació de tots els agents amb qui l'alumnat es comunica de forma habitual, dins i fora del centre.

5.2.3. MESURES DE FLEXIBILITZACIÓ DE L'ESCOLARITZACIÓ

5.2.3.1.- PERMANÈNCIA D'UN ANY MÉS EN EL MATEIX CURS

Aquesta mesura de resposta de nivell III, de caràcter excepcional, pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament primari, una única vegada, amb l'objectiu que l'alumnat pugui assolir les competències que faciliten el seu progrés acadèmic.

Les decisions sobre la permanència de l'alumnat s'han d'adoptar de forma col·legiada pels equips docents que han d'elaborar un Pla específic de reforç que facilite la inclusió socioeducativa, la superació de les barreres i la continuació amb aprofitament els seus estudis.

5.2.3.2.- FLEXIBILITZACIÓ EN L'ESCOLARITZACIÓ EN L'ENSENYAMENT OBLIGATORI PER A L'ALUMNAT D'INCORPORACIÓ TARDANA A EL SISTEMA EDUCATIU VALENCIÀ

Si presenta un desenvolupament competencial inferior a dos o més cursos, prenent com a referència el currículum ordinari oficial corresponent a la seva edat, pot escolaritzar-se de manera transitòria en un curs inferior a què li correspondria. Aquesta mesura de resposta té la consideració de nivell III. La decisió d'incorporació a un nivell inferior a què li correspon per edat l'adopta l'equip docent, amb l'assessorament del servei especialitzat d'orientació, tenint en compte l'opinió de la família o representants legals en el preceptiu tràmit d'audiència. L'equip docent, coordinat per la tutora o el tutor, ha d'elaborar un Pla específic de reforç. Un cop superades les barreres que han motivat l'adopció de la mesura, l'alumnat s'ha d'incorporar a el curs que li correspon per edat. La decisió d'incorporació de forma permanent a un grup d'edat inferior comporta l'aplicació de la mesura excepcional de permanència d'un any més en el mateix curs.

5.2.3.3.- FLEXIBILITZACIÓ EN L'INICI DE L'ESCOLARITZACIÓ EN EL SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL PER A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS O RETARD MADURATIU

Aquesta mesura de resposta de nivell IV, de caràcter extraordinari, està dirigida a les famílies o representants legals que sol·liciten l'escolarització per primera vegada en el segon cicle d'Educació Infantil, quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que d'aquesta manera es contribueix a optimitzar la maduració i les competències necessàries per cursar amb millor garantia d'èxit aquest cicle.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

- La direcció del servei psicopedagògic escolar tramita la proposta, abans de quinze dies hàbils de la data de publicació de places educatives vacants
- La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència de la mesura.

5.2.3.4.- PRÒRROGA DE PERMANÈNCIA D'UN ANY MÉS EN EL SEGON CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL PER A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

Aquesta mesura de resposta de nivell IV, de caràcter extraordinari, es pot aplicar quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que d'aquesta manera es contribueix a optimitzar la maduració i l'adquisició de les competències necessàries per continuar la seva escolarització amb millors garanties d'èxit. Pot aplicar-se una única vegada en el cicle, en qualsevol dels nivells.

5.2.3.5.- PRÒRROGA DE L'ESCOLARITZACIÓ EN L'ENSENYAMENT OBLIGATORI PER A L'ALUMNAT AMB NECESSITATS EDUCATIVES ESPECIALS

És una mesura de resposta extraordinària de nivell IV destinada a l'alumnat amb necessitats educatives especials que ha esgotat la mesura de permanència d'un any més en el mateix curs quan l'informe sociopsicopedagògic justifica que pot afavorir la integració socioeducativa i l'accés posterior a itineraris acadèmics.

Pot aplicar-se en qualsevol curs de l'ensenyament primari una única vegada.

El procediment per a aplicar aquesta mesura és el següent:

a) La tutora o el tutor, a proposta de l'equip educatiu o de la família o representants legals, formalitza la sol·licitud al servei especialitzat d'orientació, perquè, si escau, realitzi l'avaluació sociopsicopedagògica i emeta el corresponent informe sociopsicopedagògic.

b) La direcció o la titularitat de centre, a la vista de l'informe sociopsicopedagògic favorable, l'opinió favorable de l'equip educatiu i la conformitat de la família o representants legals, ha de tramitar la sol·licitud a la direcció territorial competent en matèria d'educació, en previsió de el curs següent i abans de quinze dies hàbils de la publicació de places educatives vacants.

c) La persona titular de la direcció territorial competent en matèria d'educació ha de resoldre la pertinència de la mesura.

5.2.4.MESURES PER A LA PARTICIPACIÓ

Tenen com a objecte implementar la cultura i els valors de l'educació inclusiva en les pràctiques educatives, cosa que implica el desenvolupament de mesures que promouen la igualtat i la convivència, la prevenció i detecció de les situacions d'assetjament escolar i la consegüent intervenció, la valoració de la diversitat cultural i ètnica, l'acollida i el sentit de pertinença de l'alumnat a la comunitat global i local, al centre i al seu grup classe.

La finalitat és aconseguir que l'escola siga un entorn lliure, segur, sostenible, saludable i democràtic, on tothom se senti acollit, reconegut, valorat i respectat.

Les mesures personalitzades per a la participació estan dirigides a l'alumnat que requereix una resposta sistemàtica, personalitzada i singular en l'àmbit del desenvolupament emocional, interpersonal, social, conductual i de la salut.

5.2.4.1.- MESURES PERSONALITZADES PER A LA PARTICIPACIÓ DE NIVELL I / II

A més de les mesures generals de nivell I i II dirigides a l'alumnat de centre i d'un grup-classe, s'han de desenvolupar les actuacions d'acompanyament i suport personalitzat per a l'alumnat que en un moment determinat les pugui necessitar, per estar vivint, entre d'altres, situacions d'instabilitat emocional, de malaltia, d'exclusió, discriminació, violència, assetjament o desprotecció.

5.2.4.2.- MESURES PERSONALITZADES PER A LA PARTICIPACIÓ DE NIVELL III

a) Accions dirigides a una alumna, un alumne o un grup diferenciat d'alumnat d'un grup-classe per al desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diferents contextos.

b) Accions davant de supòsits de violència, assetjament i desprotecció dirigides a un grup diferenciat d'alumnat amb acompanyament de l'alumnat implicat i les famílies.

c) Programes específics d'acompanyament personalitzat a l'alumnat i a la seva família per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions, de l'autoestima i la confiança en les possibilitats i fortaleces personals, d'aprenentatge d'habilitats de comunicació interpersonal i relació social en diferents contextos.

5.2.4.3.- MESURES PERSONALITZADES PER A LA PARTICIPACIÓ DE NIVELL IV

a) Programes específics amb suports especialitzats dirigits a l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta, com a part de el protocol d'actuació en supòsits de conductes i comportaments que alteren la convivència de forma greu i reincident en el centre i l'aula.

b) Accions i programes amb suports especialitzats dirigits a una alumna, un alumne o un grup diferenciat d'alumnat, davant supòsits de violència i desprotecció, amb acompanyament de l'alumnat implicat i de les famílies.

c) Pla terapèutic per a l'alumnat amb problemes greus de salut mental.

NIVELL 1			RESPONSABLES: Òrgans de govern, coordinació didàctica i participació
ACCÈS O PRESENÇA	APRENENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA	
Registre i transmissió de la informació educativa sobre l'alumnat assegurant la protecció de dades i la confidencialitat. Tasques i responsabilitats per a l'actualització de les dades i acords sobre quina és la informació imprescindible per a planificar a temps les mesures de resposta i sol·licitar els recursos necessaris. Plataformes gestió. Difusió de la informació institucional i canals de comunicació bidireccional accessibles amb les famílies, la comunitat educativa i l'entorn. Criteris i responsabilitats. Prevenició de l'abandonament escolar. Planificar i avaluar el desenvolupament del protocol d'absentisme del centre i la zona. Organització dels espais del centre i transmissió dels entorns amb criteris d'interacció i comunicació, seguretat, salut i sostenibilitat. Planificar i avaluar serveis complementaris i dissenyar projectes propis (menjador escolar, evacuació, riscos laborals, neteja, estalvi energètic, reciclatge i reutilització de materials, etc). Accessibilitat física i cognitiva d'espais, elements arquitectònics, mobiliari, i elements de mobilitat i transport. Serveis complementaris relacionats. Planificar i avaluar. Actualització dels recursos tecnològics amb criteris de sostenibilitat. Sol·licitud, organització i normes d'utilització i manteniment. Programa de reutilització de llibres i materials curriculars. Incloure les normes d'utilització i conservació en el Reglament de Règim Intern (RRI) i les activitats que promouen el valor pedagògic del Banc de llibres en el Pla d'Acció Tutorial (PAT) de cadascuna de les etapes. Productes de suport per l'accés al currículum de l'alumnat amb necessitats educatives especials seguint les instruccions dictades anualment. Beques i ajudes econòmiques. Informació per sol·licitar-les, documentació accessible i acompanyament. Recursos personals, sol·licitud i organització inclusiva per al suport preferent dins de l'aula ordinària. Criteris d'adscripció i horaris. Organització d'estructures de coordinació entre els professionals del centre (equips docents, professorat de orientació i suport, personal no docent de suport) i amb altres agents externs. Organització dels agrupaments heterogenis de nivell i per al reforç i altres mesures de suport. Planificar i avaluar. Formalitzar les relacions amb institucions i associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries, mitjançant plans d'entorn, convenis, protocols de col·laboració i coordinacions específiques. Planificar i avaluar.	Concrecions curriculars d'etapa per a la inclusió: - Relacions entre els elements curriculars amb les competències clau - Acords per promoure des de totes les assignatures el bon ús de les TIC i prevenir, la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional - Acords promotorius des de totes les assignatures el reconeixement de les dones i de la seva producció cultural i científica. - Acords per desenvolupar l'orientació professional en les assignatures d'ESO i Batxillerat - Acords metodològics per a donar suport a l'aprenentatge i la participació de tot l'alumnat a les experiències educatives comuns i per a la prevenció de dificultats d'aprenentatge (iniciant pautes de motivació, representació i expressió múltiples i diversos, metodologies actives, TAC, tècniques dialògiques, etc) - Criteris per a l'elaboració i selecció de materials didàctics i curriculars accessibles i amb valors inclosos amb coherència amb els Decrets de currículum, l'Ordre 26/2016, de 13 de juny i les instruccions d'inici de curs de totes les etapes. - Criteris i procediments per a l'adaptació dels materials didàctics i curriculars als sistemes de comunicació augmentativa o alternatius i els productes de suport que utilitza l'alumnat de l'etapa. - Avaluació inclusiva dels aprenentatges (procediments i instruments) - Acords i criteris per a la promoció i la certificació competencial - Concrició per a l'etapa de les mesures curriculars i l'organització dels suports per a la inclusió. - Acords i procediments per a l'avaluació de les programacions didàctiques i la pràctica docent. Programacions didàctiques inclusives del desenvolupament de competències clau per a cada nivell i àmbit/assignatura/mòdul: - Concrició dels acords presos en la concreció curricular en cada nivell i assignatura o mòdul de l'etapa quant al desenvolupament de les competències clau, metodològics, per a l'avaluació dels aprenentatges de l'alumnat i de les programacions didàctiques. - Organització alternativa a la organització habitual dels elements curriculars de l'etapa per a la programació de projectes interdisciplinaris o pels programes específics organitzats per àmbit. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promoure el bon ús de les TIC - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promoure la comunicació positiva i la resolució dialogada dels conflictes i prevenir i eliminar qualsevol tipus de violència o discriminació per causa d'intolerància, especialment referida a condicions de gènere, orientació i identitat sexual, ètnia, creences religioses i diversitat funcional. - Actuacions des de l'assignatura o mòdul per a promoure el reconeixement de les dones i de la seva producció cultural i científica. - Justificació de la selecció dels materials didàctics i curriculars de l'assignatura per la seva coherència amb la normativa vigent. Assignatures de lliure configuració de disseny propi que fomenten valors inclosius. Oferta de matèries optatives opcionals en els blocs d'assignatures específiques i de lliure configuració amb criteris inclosius. Actuacions de transició entre etapes per establir acords metodològics i sobre avaluació per a la millora dels aprenentatges instrumentals i les competències clau relacionades (CAA, CCU i CMCT), així com per a la prevenció i detecció primerenca de dificultats d'aprenentatge. Formació per a la inclusió. Detecció de necessitats i planificació d'accions formatives dirigides a tots els membres de la Comunitat Educativa que donen suport a la progressiva transformació cap a la inclusió. (PAI)	Relació dels valors amb les pràctiques educatives: Revisar, de forma consensuada i participativa entre tots els membres de la comunitat educativa, els principis del Projecte Educatiu del Centre en coherència amb els valors inclosos i incloure'ls a les actuacions, plans i programes del PEC. Normes de convivència del centre. Organitzar la participació de tots els membres de la comunitat educativa per consensuar les normes del centre i revisar el seu compliment. Sensibilització i informació sobre els valors i els continguts de l'Educació inclusiva dirigida al conjunt de la comunitat educativa, així com del Pla d'igualtat i Convivència, el Reglament de Règim Intern i els protocols d'atenció sanitària, d'acollida, absentisme i acompanyament a la identitat i expressió de gènere. Sensibilització, informació i concreció de pautes de detecció primerenca sobre els casos que regulen els diferents protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol). Promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència: — Planificar, per incloure-les al Pla d'Acció Tutorial de les etapes, les actuacions de prevenció i mediació per a la resolució dels conflictes, així com les línies d'actuació d'educació sexual seqüenciades per nivells i les activitats de sensibilització de caràcter conductiu, igualitari i inclusiu. — Planificar i avaluar actuacions de transició entre etapes, programes preventius institucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi sobre continguts d'educació inclusiva (igualtat, socialització preventiva, prevenció de violència, prevenció de l'acapament i ciberacapament, comunicació i relacions interpersonals positives, educació dels sentiments i les emocions, promoció i mediació intercultural, etc.) com a part del Pla d'igualtat i Convivència del centre. Plans d'orientació acadèmica i professional en clau de gènere, que estimulen la col·laboració de famílies, agents socials, organitzacions, associacions, empreses de l'entorn i itineraris flexibles que valoren la formació professional i les múltiples vies d'accés a estudis universitaris. Protocolos d'acollida, organitzar, determinant tasques i responsabilitats, desenvolupament i avaluació de les activitats d'acollida d'alumnat nouvingut i d'altres protocols d'acollida del centre dirigits als nous membres de la comunitat educativa (alumnat i les seves famílies i professorat). Promoció de la salut i la sostenibilitat Planificar i avaluar, fora i dins de l'horari lectiu, programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i de disseny propi sobre sostenibilitat mediambiental, activitat física i esport, alimentació saludable, educació viat, etc. Protocolos d'atenció sanitària. Planificar, desenvolupar i avaluar el desenvolupament del protocol. Participació i implicació del professorat. Organitzar el treball en col·laboració i cooperació del professorat, el lideratge distribuït i l'ajuda entre companys pel desenvolupament professional i la innovació sostenible. Participació i implicació de l'alumnat. Organitzar la participació de l'alumnat a la junta delegada, equips d'alumnes ajudants, tutoria entre alumnes. Exemples: els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pèl·lions, observadors de la convivència, ciber tutors, T3i, Club de debates, DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc) Participació i implicació de les famílies. Organitzar la participació de famílies en activitats escolars i comunitàries formals i no formals a les diferents actuacions, plans i programes del PEC. Per exemple: grups interactius, comissions mistes, etc. Participació i implicació de voluntaris, altres membres de la comunitat i l'entorn. Establir relacions informals i formals amb les persones voluntàries de la comunitat, institucions/associacions de l'entorn local i comunitari i entre conselleries. <u>Exemples:</u> Sistematitzar un banc de voluntaris, la figura del coordinador/a del voluntariat i la prèvia formació adreçada a la participació en grups interactius d'aquest col·lectiu.	

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 2		
ACCÈS O PRESENCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
Actualització de la informació educativa sobre l'alumnat del grup classe assegurant la protecció de dades i la confidencialitat. Difusió accessible de la informació institucional entre l'alumnat del grup classe i les seues famílies. Control de l'assistència i prevenció de l'absentisme com a part de la fase preventiva del protocol acordat en el centre. Supervisió de l'accessibilitat física, sensorial i cognitiva d'espais i mobiliari de les aules i altres espais dins i fora del centre on es desenvolupen les activitats d'aprenentatge programades per a l'alumnat del grup classe. Adequació i accessibilitat dels recursos tecnològics i dels materials didàctics i curriculars comuns que siguin coherents amb els valors inclosos (art 4 apartat 5.f) Decret 104/2018). Desenvolupament amb l'alumnat del grup classe de les activitats que promoguen el valor pedagògic del banc de llibres. Informació accessible sobre beques i ajudes econòmiques i indicacions per sol·licitar-les. Organització de la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació de l'alumnat del centre com la junta de delegats, els equips d'alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, etc. Organització i participació en la coordinació de les actuacions i programes preventius de promoció de la salut i la sostenibilitat dirigits a l'alumnat del grup classe. Exemples: Prevenció de conductes addictives. UPCCA, Campanyes i programes de prevenció d'accidents, salut, alimentació, educació sexual, tallers del pla director, etc. Coordinació del tutor/a amb l'equip docent i amb els professionals de suport interns i externs que realitzen l'assessorament o participen en la programació d'activitats educatives programades amb l'alumnat del grup classe.	Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris que relacionen els aprenentatges escolars amb el context sociocultural local i global i desenvolupen les competències clau de tot l'alumnat del grup classe. <u>Exemples:</u> aprenentatge servei, investigació científica, salut i sostenibilitat, creació de productes culturals i artístics, ambients d'aprenentatge, etc. Unitats didàctiques i projectes disciplinaris i interdisciplinaris adequats a les característiques, necessitats i nivells d'assoliment de l'alumnat del grup classe mitjançant l'aplicació d'estratègies i tècniques metodològiques per a la inclusió (programació multinivell, opcions múltiples d'implicació, representació i expressió (DUA), metodologies centrades en l'alumnat que promoguen la interacció i la cooperació, TIC per l'aprenentatge, tertúlies dial. lògiques, etc.) Ensenyament d'habilitats, comportaments i actituds que desenvolupen la implicació personal des de les Unitats didàctiques mitjançant els continguts i criteris d'avaluació transversals que formen part del currículum (D 108/2014, D 87/2015). - Lideratge positiu i iniciativa - Aprenentatge col·laboratiu i cooperatiu. - Autoconfiança i fortaleses personals - Planificació, desenvolupament i avaluació de projectes personals i col·lectius - Identificació, expressió i autorregulació d'emocions i sentiments - Habilitats de comunicació interpersonal i resolució dialogada de conflictes Ajustament dels procediments i instruments d'avaluació a les característiques i necessitats de tot l'alumnat del grup classe seguint els principis de l'avaluació inclusiva (art. 15 Decret 104/2018). Planificació personalitzada d'activitats d'ampliació i reforç com a part de les unitats didàctiques i projectes. Aplicació de les actuacions i o programes preventius de difficultats d'aprenentatge acordades amb l'alumnat del grup classe.	RESPONSABLES: Tutor/a i professorat de cada assignatura amb l'assessorament de l'equip docent i altres agents externs. Cap d'estudis, persona coordinadora d'igualtat i convivència i altres persones coordinadores segons etapa i nivell educatiu. Acordar i actualitzar les normes de convivència del grup classe.(PAT). Participació de l'alumnat del grup classe en les accions de sensibilització i informació que organitze el centre sobre el valors i els continguts de l'educació inclusiva. Desenvolupament de les activitats per a la participació de l'alumnat del grup classe en les estructures de participació del centre com la junta de delegats i altres. <u>Exemples:</u> els equips de mediadors i alumnes ajudants, la tutoria entre alumnes, pigmalions, observadors de la convivència, cibernauts, TEI, Club de deures, , DUADOS, biblioteca tutoritzada, Club dels valents, etc) Activitats amb l'alumnat del grup classe per a la promoció de la igualtat, la convivència positiva i la prevenció de conflictes i violència que comporten la participació de l'entorn i la comunitat educativa com a concretació del Pla d'Acció Tutorial, del Pla d'igualtat i Convivència i dels programes preventius interinstitucionals, projectes d'innovació, projectes europeus i projectes de disseny propi que es desenvolupen en el centre, dins i fora de l'horari lectiu . Activitats d'orientació acadèmica i professional que preparen l'alumnat del grup per a una pressa de decisions vocacional que incorpore la perspectiva de gènere i promoció l'accés igualitari als estudis i professions. (POAP). Consell orientador per l'alumnat d'ESO. Acol·lida al grup classe, especialment als nous membres (PAT) Activitats amb l'alumnat del grup classe que desenvolupen els programes preventius per a la promoció de la salut, prevenció de conductes addictives i sostenibilitat mediambiental, dins i fora de l'horari lectiu. Implementació del procediment d'administració de medicaments del protocol d'atenció sanitària específica amb l'alumnat del grup classe. Activitats d'acció tutorial per eliminar les barreres a la inclusió identificades prèviament en el grup classe per tutor o la tutoria i l'equip docent. Exemples: disparitat, discriminació, intolerància, violència entre iguals, violència de gènere, addiccions, hàbits higiènics, etc) Fases de detecció i primeres actuacions dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) i acompanyament a la identitat i expressió de gènere amb el grup classe. Tutoria personalitzada o tutoria compartida amb qualsevol alumne o alumna del grup classe i amb les seues famílies.

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 3 Totes les mesures del Nivell 2 +			
ACCÉS O PRESENÇA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA	
Seguiment intensiu del control de l'assistència i desenvolupament de les actuacions específiques del protocol d'absentisme acordat al centre (fases d'inici i manteniment). Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars) d'una actuació o programa addicional d'aquest nivell. Accessibilitat personalitzada dels mitjans comuns a les activitats extraescolars i complementàries Acompanyament personalitzat per sol·licitar beques i ajudes econòmiques. Proves d'accés a Graduat d'Educació Secundària per a majors de 18 anys, proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional, proves d'accés a FPGM i FPGS, proves d'accés a Batxillerat per a majors de 20 anys, proves d'accés a estudis artístics superiors, proves d'ingrés a la universitat per a majors de 25 i 45 anys. Organització dels agrupaments heterogenis per a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell. Organització de la docència compartida i del suport del professorat especialitzat i altres professionals externs dins de l'espai comú pel desenvolupament de les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell. Coordinació del tutor/a amb el professorat del centre i els professionals de suport interns i externs que participen a les actuacions o programes addicionals d'aquest nivell.	Adequació personalitzada de les programacions didàctiques com adequacions metodològiques i per l'avaluació dels aprenentatges de les activitats i materials de les unitats didàctiques. Actuacions i programes de reforç dins i fora de l'horari lectiu. Exemples: Club de deures fora de l'horari lectiu, tallers de reforç i acompanyament escolar, etc. Plans específics de reforç per l'alumnat que repeteix un curs. Actuacions i programes de desenvolupament de la competència lingüística: E. Infantil. Programes d'estimulació i desenvolupament del llenguatge oral E. Primària. Millora de la competència comunicativa oral ESO. Tallers de reforç i aprofundiment per a la millora de la CCLL FPA. Cursos de competència comunicativa en llengües estrangeres (Exemples: Espanyol i Valencià per estrangers) Cursos de preparació per a les proves d'acreditació de coneixement del Valencià Cursos per a l'aprenentatge del valencià i del castellà per a persones novilingües. Totes les etapes. Grups de conversa i desenvolupament de l'expressió oral organitzats amb voluntaris. Activitats d'ensenyament intensiu de les llengües CV per l'alumnat de nova incorporació o procedent d'altres comunitats. Flexibilització de l'escolarització per a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu valencià en l'ensenyament bàsic Actuacions i programes d'enriquiment curricular dins i fora del horari lectiu per l'alumnat amb altes capacitats. Medures per a l'alumnat esportista d'alt nivell, d'alt rendiment o d'elit Medures per a l'alumnat que cursa ensenyaments professionals de Música i/o Dansa ESO Programa de millora de l'aprenentatge i el rendiment (PMAR) Programa de reforç per al quart curs de l'Educació Secundària Obligatòria (PS4). Programa d'aula compartida (PAC) per a l'alumnat en risc d'exclusió social. FP Formació Professional Bàsica i Formació Professional Bàsica de segona oportunitat FPA Programes per adquirir la formació bàsica, presencials i a distància: GES 1 i GES 2 Cursos de preparació per a les proves d'avaluació de les competències clau de nivell 2 de qualificació professional presencial i a distància. Preparació per a les proves d'accés per a l'obtenció de titulacions que possibiliten d'accés al món laboral presencials i a distància: preparació proves d'accés a CF i a proves d'accés a estudis artístics superiors. Preparació d'ingrés a la universitat majors 25 i 45 anys presencials i a distància. Desenvolupament de la docència directa, activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitoria (UPH i atenció domiciliaria).	RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent i professorat que participa a les mesures addicionals i, si escau la col·laboració del professorat de suport i l'assessorament del professorat d'orientació i altres agents externs. Actuacions amb un grup diferenciats d'alumnat d'un grup classe, dins i fora de l'horari lectiu, pel desenvolupament d'actituds de respecte i tolerància, habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos. Implementació de les actuacions davant supòsits de violència (O 62/2014 de 28 de juliol, Annexes I, II i IV) amb un alumne o alumna o un grup diferenciats d'alumnat amb acompanyament dels implicats. Notificació de possible situació de desprotecció des de l'àmbit educatiu (O 62/2014 de 28 de juliol, Annex III). Implementació de les actuacions d'acompanyament per garantir el dret a l'expressió de gènere i la intersexualitat (Instrucció 15 de desembre de 2016) Implementació de les actuacions del protocol d'atenció sanitària específica front a determinades situacions d'emergència mèdica i d'atenció a l'alumnat amb problemes de salut crònics. Programes de desenvolupament d'hàbits bàsics de higiene, alimentació i vida saludable. Actuacions per a grups diferenciats d'alumnat d'un grup classe fora de l'horari lectiu per a la participació en activitats socials, culturals i d'oci organitzades en col·laboració amb l'entorn local i institucions i organismes externs. Programes d'orientació acadèmica i professional i transició a la vida activa per l'alumnat amb NESE i per a compensar situacions de desigualtat i desavantatge. Consell orientador per l'alumnat amb NESE de l'ESO. Medures educatives de disciplina positiva de col·laboració en tasques comunitàries i/o del centre. Aula de convivència com espai de reflexió i aprenentatge d'habilitats per a la participació. Acompanyament personalitzat per a desenvolupar implicació, autoestima, confiança a les pròpies possibilitats i fortaleixes amb el suport de les estructures de tutoria entre iguals o de tutoria personalitzada (tutor/a personal). Acompanyament personalitzat per a desenvolupar habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions i habilitats de comunicació interpersonal i relació social per a la interacció positiva en diversos contextos el suport de les estructures de tutoria entre iguals o mitjançant una tutoria personalitzada (tutor/a personal). Compromís família tutor/a amb un alumne o alumna i la seua família (Decret 30/2014, 14 febrer).	

NOTA. La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

NIVELL 4 Totes les mesures del Nivell 2 i 3+		
ACCÉS O PRESENCIA	APRENTATGE I ASSOLIMENT	PARTICIPACIÓ I SENTIT PERTINENÇA
RESPONSABLES: Tutor/a i equip docent amb la intervenció directa del professorat de suport, del personal no docent de suport, del professorat d'orientació i altres agents externs.	Adaptació de les proves d'accés a C/Ensenyaments de Règim especial/ Accés a la Universitat (PAU) i de totes les proves d'accés per persones adultes.	Implementació de les actuacions de comunicació, intervenció i seguiment dels protocols de prevenció i intervenció davant supòsits de violència i desprotecció (O 62/2014 de 28 de juliol) amb un alumne o alumna determinat i amb la seua família. (*)
	Adequació i accessibilitat personalitzada dels mitjans específics o singulars (espais, mobiliari, recursos tecnològics i materials didàctics i curriculars). Accessibilitat personalitzada a les activitats extraescolars i complementàries amb mitjans específics o singulars.	Programa específic dirigit l'alumnat que presenta alteracions greus de conducta i comportament que alteren la convivència de forma greu i reiniciant (Annex II Ordre 62/2014). (*)
	Provisió personalitzada de productes de suport tècnics i tecnològics .	Pla terapèutic del annex IX del Protocol de salut mental (Resolució 11 de desembre de 2017) (*)
	Sistemes alternatius de comunicació amb i sense suport.	*Totes aquestes actuacions formen part del Pla d'Actuació Personalitzat
	Col·laboració per sol·licitar beques i ajudes econòmiques amb l'alumnat amb necessitats educatives especials .	
Reducció de ràtio per l'alumnat amb necessitats educatives especials (suport grau 3)		
Reserva de places per als estudis de Formació Professional per a l'alumnat amb diversitat funcional .		
Coordiació amb els professionals dels serveis socials, salut i salut mental, ajuntaments, centres proveïdors de serveis, centres d'estimulació primerenca, i recursos de suport a per a la discapacitat auditiva, discapacitat visual, discapacitat motora, discapacitat intel·lectual (...) i altres.	Flexibilització en la durada de l'etapa del Batxillerat Exempcions de qualificació per l'alumnat amb necessitats educatives especials FP Certificació de mòduls d'un cicle formatiu i de les unitats de competència adquirides Programes Formatius de Qualificació Bàsica	
Coordiació amb els professionals de les unitats específiques, centres d'educació especial, Unitats d'atenció i intervenció del PREVI (UA) i d'escolarització transitoria (UET/HDIA).	Flexibilització en la durada i el període d'escolarització de l'etapa de Formació Professional per l'alumnat amb necessitats educatives especials FPA Itinerari formatiu personalitzat per a les persones amb necessitats educatives especials	
Procediments administratius i tasques per formalitzar i desenvolupar l' escolarització transitoria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA) de l'alumnat que presenta determinades condicions de salut mental.	Desenvolupament de la docència directa , activitats d'aprenentatge i avaluació, amb l'alumnat amb escolarització transitoria en Unitats Educatives Terapèutiques (UET/HDIA) .	

NOTA: La classificació de les mesures de resposta segons les dimensions de l'Educació Inclusiva és orientativa ja que totes estan relacionades i es reforcen unes a altres. Les mesures de resposta s'han inclòs en la dimensió amb la qual estan preferentment relacionades.

6. FUNCIONS I RESPONSABILITATS

A) FUNCIONS DEL CENTRE EDUCATIU

Amb la finalitat d'assegurar la implantació i el desenvolupament d'un model educatiu inclusiu, els centres docents, especialment els òrgans de govern, coordinació i participació, han de desenvolupar les següents accions:

1. Analitzar els factors que afavoreixen o dificulten la inclusió educativa, a partir de les directrius i els indicadors facilitats per la Conselleria competent en matèria d'educació.
2. Elaborar i implementar el seu projecte educatiu i el Pla d'actuació per a la millora d'acord amb els principis de l'escola inclusiva.
3. Dissenyar totes les seues actuacions considerant que tot l'alumnat puga participar i aprendre.
4. Planificar, adequar i disposar l'organització, les condicions, les mesures i els suports que permeten el màxim nivell d'inclusió de tot l'alumnat.
5. Dur a terme, dins de l'àmbit de les seues competències, les actuacions que possibiliten l'accessibilitat física, sensorial, cognitiva i emocional de tota la comunitat educativa.
6. Gestionar adequadament els mitjans humans i materials dels quals es disposa amb criteris de qualitat, eficàcia, eficiència i sostenibilitat.
7. Implementar actuacions preventives i activar, en primera instància, les mesures generals o ordinàries amb la finalitat de garantir la inclusió de tot l'alumnat.

B) RECURSOS HUMANS ORDINARIS

EQUIP DIRECTIU:

- Recollir i canalitzar les propostes dels tutors/as sobre la detecció d'alumnat amb dificultats d'aprenentatge
- Coordinar les àrees d'intervenció i els professors/as implicats.
- Habilitar els recursos disponibles per a l'atenció individualitzada de l'alumnat amb necessitats educatives.
- Organitzar els temps que el centre puga aportar per a l'aplicació del pla.
- Coordinar amb tots els professors/as que participen en l'aplicació del pla.

TUTOR/A:

- Guiarà el procés quan es referisca a aspectes curriculars, podent l'especialista abordar altres aspectes referits a desenvolupament de capacitats o habilitats concretes.
- Sempre, la responsabilitat de la graduació d'objectius, seqüenciació de continguts i organització d'activitats, així com dels criteris d'avaluació serà del tutor/a.
- En cas que l'alumne/a estiga nouvingut al centre, es mantindrà una adequada atenció a la seua adaptació en temps i espais.
- Comunicarà a la família qualsevol mesura que es propose. La família donarà el seu consentiment per a realitzar el reforç i/o suport educatiu, dins o fora de l'aula.
- Ha d'haver-hi coordinació estreta entre el tutor/a i el professor/a de suport per a repartir responsabilitats i àmbits d'actuació, incidir en determinats aspectes...

- L'horari de suports serà variable al llarg del curs tenint en compte l'evolució de les necessitats i la detecció o incorporació de nous alumnes/as amb necessitats educatives específiques
- En les sessions d'avaluació es realitzarà un seguiment i valoració dels suports segons criteris d'efectivitat i rendiment.

Tot el professorat de E. Primària, en el seu horari, té assignades unes hores de reforç/suport, a més de les que es contemplen integrades en la programació de mesures d'atenció a la diversitat en el desenvolupament ordinari del procés ensenyament aprenentatge. Treballen de manera més individualitzada i específica amb una sèrie de xiquets/as que es determina que requereixen reforç.

MESTRES/AS DE REFORÇ (SUPORTS/DESDOBLAMENTS)

- Col·laborar amb els tutors en la prevenció de possibles dificultats en l'aprenentatge, prioritzant els nivells educatius inicials.
- Intervindre, directament i indirectament, amb els alumnes en aquelles tasques considerades prioritàries.
- Dur a terme aquesta intervenció en l'entorn on es considere més adequat per a l'alumnat, després d'haver-lo parlat amb l'equip docent i aprovat en COCOPE.
- Elaborar un Informe Final per a l'alumnat amb suport consensuat amb el tutor/a, que s'adjuntarà a l'Informe d'Avaluació Final de curs. S'informarà les famílies per part del mestre-tutor o de suport segons es considere, i s'arxivarà a l'expedient de l'alumne/a.

C) RECURSOS HUMANS ESPECIALITZATS

PROFESSORAT D'AUDICIÓ I LLENGUATGE I PEDAGOGIA TERAPÈUTICA

Les funcions del personal docent de suport de les especialitats de pedagogia terapèutica i d'audició i llenguatge són les següents:

a) Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els serveis especialitzats d'orientació en la identificació de les barreres a la inclusió en el context escolar, familiar i social i en la detecció primerenca de les dificultats específiques d'aprenentatge i, si escau, de les situacions de desigualtat i desavantatge.

b) Assessorar i col·laborar amb els equips docents en la planificació i implementació d'actuacions i programes preventius per al desenvolupament de les competències claus.

c) Assessorar i col·laborar amb la direcció del centre i les persones coordinadores de formació, igualtat i convivència en la planificació i desenvolupament d'accions formatives i de sensibilització dirigides al claustre, al personal del centre, l'alumnat, les famílies i l'entorn soci-comunitari.

d) Formar part dels equips de transició i participar en la planificació, desenvolupament i avaluació dels processos de transició entre etapes i modalitats d'escolarització.

e) Col·laborar amb els equips docents en la personalització de les programacions didàctiques i en l'accessibilitat dels entorns, materials didàctics i curriculars per a facilitar l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu.

f) Col·laborar amb els equips docents en la planificació, desenvolupament i avaluació de les adaptacions curriculars individuals significatives i els plans d'actuació personalitzats de l'alumnat amb el qual intervenen.

g) Col·laborar amb l'especialista d'Orientació Educativa en el procediment d'avaluació sociopsicopedagògica, aportant la informació i coneixements relatius al seu àmbit de competències.

h) Donar suport personalitzat i individualitzat a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu, d'acord amb els criteris establits en el PAP.

i) Elaborar informes de valoració i seguiment de l'alumnat al qual donen suport.

j) Col·laborar amb les tutores i els tutors en les reunions amb les famílies o representants legals, per a informar sobre els objectius de la intervenció, les mesures dutes a terme i el progrés de l'alumnat i orientar, si escau, sobre els aspectes a treballar des de l'àmbit familiar, recaptant la seua opinió i fomentant la participació.

k) Participar en els processos de coordinació i intercanvi d'informació amb els agents, institucions i entitats soci-educatives i sanitàries implicats en la resposta educativa de l'alumnat al qual secunden

l) Altres funcions que reglamentàriament se'ls assignen.

El personal docent especialitzat de suport de Pedagogia Terapèutica, a més de les funcions establides en el punt 1, té la funció de col·laborar amb els equips educatius i els serveis especialitzats d'orientació en el disseny i implementació de programes de desenvolupament competencial i actuacions preventives de les dificultats d'aprenentatge.

El personal docent especialitzat de suport d'Audició i Llenguatge se centra prioritàriament en l'àmbit de la comunicació, el llenguatge i la parla des d'una perspectiva educativa vinculada al currículum. A més de les funcions generals establides en el punt 1, té les funcions d'assessorar el personal docent d'Educació Infantil en el disseny, implementació i seguiment dels programes d'estimulació del

llenguatge oral (PÈL) dirigits a tot l'alumnat, així com en les mesures d'aprenentatge intensiu i millora de la competència lingüística dirigides a l'alumnat que requereix una resposta personalitzada amb suports no especialitzats

Amb caràcter general, quan les dificultats de l'alumnat no estiguen associades a discapacitat o a problemes greus en la comunicació, l'atenció directa del personal especialitzat d'Audició i Llenguatge no s'ha de prolongar més de tres cursos, però es pot substituir per l'atenció indirecta o el suport puntual. En qualsevol cas, ha d'haver-hi un seguiment continuat del progrés, en el marc de l'avaluació dels plans d'actuació personalitzats.

Quan el personal de Pedagogia Terapèutica i d'Audició i Llenguatge donen suport simultani a una mateixa alumna o un mateix alumne, s'han de distribuir els objectius i les tasques que es duren a terme, amb la finalitat d'evitar duplicitats i millorar l'eficàcia de la resposta.

FUNCIONES PROFESORA ORIENTACIÓ EDUCATIVA (R 13 DE JULIOL DE 2018)

a) Afavorir les pràctiques inclusives, contribuir a la dinamització pedagògica i assessorar la COCOPE dels centres a planificar, desenvolupar i avaluar les mesures de resposta educativa per a la inclusió i incloure-les als seus Projectes Educatius, la concreció anual dels mateixos a la Programació General Anual (PGA) i el Pla d'Actuació per a la Millora (PAM) i a la memòria anual.

b) Assessorar i col·laborar amb els equips docents i els òrgans de govern, de coordinació i de participació del centre per a realitzar la identificació de barreres en el context i de les necessitats educatives per a la inclusió de l'alumnat, així com per a la planificació, desenvolupament i avaluació d'actuacions preventives.

c) Assessorar i col·laborar amb els equips docents a planificar, desenvolupar i avaluar les mesures curriculars extraordinàries de resposta educativa per a la inclusió i les mesures individualitzades per facilitar per la participació de l'alumnat, en el marc dels Plans d'Actuació Personalitzats.

d) Assessorar els centres i participar, en l'àmbit de les seues competències, en la planificació i desenvolupament de programes formatius dirigits a les famílies de l'alumnat.

e) Formar part de l'equip de transició dels centres docents que tinga atribuïts participant en la coordinació, planificació, desenvolupament i avaluació de les actuacions programades de conformitat amb l'article 6.d de l'Ordre 46/2011, de 8 de juny.

f) Realitzar un informe previ a l'escolarització, per a la determinació de les necessitats educatives de l'alumnat de conformitat amb l'Ordre 7/2016, de 19 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, que en l'article 24 encàrrec als serveis o gabinets psicopedagògics la realització d'aquest informe.

g) Coordinar i col·laborar en el procés d'avaluació psicopedagògica de l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, adaptacions d'accés que requereixen recursos materials o personals especialitzats i/o mesures individualitzades per a la participació i realitzar l'informe sociopsicopedagògic preceptiu.

h) Realitzar la proposta del pla d'actuació personalitzat que forma part de l'informe sociopsicopedagògic que incorporarà la intensitat i la duració de les mesures i/o els suports especialitzats dirigits a l'alumnat avaluat tenint en consideració l'aplicació de mesures prèvies.

i) Participar en les reunions de coordinació amb els equips docents per realitzar el seguiment i avaluació dels Plans d'Actuació Personalitzats de l'alumnat que requereix mesures curriculars extraordinàries, adaptacions d'accés que requereixen recursos materials o personals especialitzats i/o mesures individualitzades per a la participació.

j) Participar en l'elaboració col·legiada de l'informe tècnic per al dictamen d'escolarització.

k) Mantindre actualitzats en Ítaca les dades corresponents a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu i de l'alumnat que requereix actuacions per a la compensació de les desigualtats que pateix, en col·laboració amb els equips directius dels centres que atenga.

l) Assessorar els pares, mares o tutors legals en el procés educatiu dels seus fills i filles mitjançant un acompanyament que millori la seua competència

D) RECURSOS EXTERNS

TREBALLADOR/A SOCIAL

a) Assessorar el professorat en l'elaboració, seguiment i avaluació dels programes d'acció tutorial, plans de convivència, inclusió, compensació educativa i en l'atenció a la diversitat, afavorint l'adaptació de l'escola a les característiques personals, socials i culturals dels alumnes i les seues famílies i, en el seu cas, afavorir el desenvolupament de programes formatius de mares i pares d'alumnes.

b) Participar en l'elaboració i desenvolupament de programes dirigits a la comunitat educativa, de prevenció i detecció de situacions sociofamiliars de risc, desprotecció infantil, violència, abandó psicoemocional i educatiu, exclusió sociocultural o dificultats d'inclusió escolar i, si cal, mediar entre les famílies i les escolars.

c) Actuar en la planificació i/o intervenció dels projectes i/o programes de prevenció contra l'absentisme escolar i la seua avaluació sistemàtica. d) Col·laborar amb els diferents òrgans de representació, participació i/o gestió de la comunitat educativa, segons necessitats, així com assessorar en matèria de normativa soci-educativa.

e) Participar en els programes de desenvolupament comunitari que afecten l'àmbit d'intervenció i que tinguen repercussió en la infància

f) Assessorar la comunitat educativa sobre aspectes familiars i socials de l'alumnat que puguen dificultar i/o interferir en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge, proposant estratègies psicoeducatives d'intervenció en el context escolar i familiar amb l'objectiu de fer efectiva la igualtat d'oportunitats.

g) Participar en l'elaboració i realització d'activitats d'orientació educativa, sociolaboral i professional, especialment per a l'alumnat amb necessitats educatives especials, que acaben l'escolarització en els centre d'educació especial i l'alumnat que abandona l'escolarització sense titular.

h) Realitzar un informe previ a l'escolarització per a la determinació de les necessitats de compensació educativa, així com realitzar l'estudi, la valoració i la intervenció sociofamiliar d'altres casos detectats, l'orientació i la derivació, en el seu cas, a altres recursos. Seguiment i avaluació de la intervenció.

i) Participar en els plans d'actuació personalitzats, elaborant proposades d'intervenció socioeducativa directa, fer materials i documents relacionats al fet que siguin eines específiques de treball social o canalitzar-la, cap al recurs o recursos pertinents, amb el posterior seguiment i avaluació del cas, participant en els equips de coordinació interdisciplinaris amb personal de diferents conselleries, entitats locals i altres administracions, en la mesura en què els afecte.

j) Treball en xarxa amb els diferents serveis públics i/o privats que atenen l'alumnat amb intervenció, fer de connexió amb ells i els centres escolars, així mateix amb els professionals de la mateixa especialitat per a establir criteris comuns d'actuació.

k) Orientar i assessorar en els centres i famílies sobre l'accés a recursos, beques i ajudes, amb l'objectiu de la inclusió de tot l'alumnat en condicions d'igualtat d'oportunitats.

7. COORDINACIÓ I AVALUACIÓ

7.1. COORDINACIÓ

Per a abordar, posar en comú aquestes qüestions i realitzar el seguiment, s'utilitzaran com a moments fonamentals:

- Les reunions periòdiques que mantindrà la COCOPE per a elaborar directrius i coordinar les activitats a proposar a Tutors/as i Equips Educatius.
- Les reunions periòdiques de l'orientadora amb els Tutors/as de cadascun dels nivells i/o amb els equips de Cicle en Infantil i Primària. A aquestes reunions assistirà la Direcció d'estudis.
- Les reunions dels Equips Educatius amb el SPE i Equip Directiu.
- Els Equips, a més, es reuniran, normalment a instàncies del Coordinador/a o Tutor/Tutora i quan les circumstàncies el facen necessari, per a tractar problemes específics dels diferents grups.
- Les reunions quinzenals de l'Equip de Suport a la Inclusió en les quals s'abordarà l'estudi de cadascun dels alumnes i alumnes que precisen de mesures de nivell IV.
- Amb periodicitat trimestral es realitzarà una reunió per al seguiment dels Indicadors de Risc en la qual participa tot el personal del centre.

7.2. AVALUACIÓ

L'avaluació s'efectuarà a dos nivells:

- Avaluació dels resultats obtinguts per l'alumnat afectat per el pla.
- Avaluació de el Pla pròpiament dit. Aquesta avaluació serà anual, preferentment a la fi de cada curs per tal d'analitzar la adequació de la mateixa a la realitat de centre i dissenyar les modificacions pertinents pel que fa a l'alumnat, recurs i materials previstos per a l'any següent.

De les mesures d'atenció a la diversitat

Les mesures d'atenció a la diversitat adoptades s'avaluen en el centre:

- Al realitzar les oportunes revisions dels diferents documents del centre.
- En les reunions de la COCOPE mínim un cop al trimestre.
- En les revisions de la PGA que es duen a terme al centre amb periodicitat trimestral i en l'elaboració de la Memòria Anual.
- En les reunions de coordinació dels diferents equips.
- En les sessions d'Avaluació que es realitzen trimestralment.

Del Pla d'Atenció a la Diversitat

El present Pla d'atenció a la diversitat ha de ser revisat com mínim coincidint amb la revisió dels documents de centre, de què en forma part (PGA).

Igualment, es dedicarà una sessió de la Comissió pedagògica a final del curs per revisar el contingut d'aquest document i valorar la seva funcionalitat per a incorporar-lo a la Memòria Anual.

Qualsevol modificació d'aquest pla ha de ser plantejada i acceptada pel Claustre de professorat.

*** DILIGENCIA DE APROBACIÓN:**

DILIGENCIA per la que es fa constar que en reunió del Claustre del dia _____, la Direcció ,
informa de la modificació del "PLA D' ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I INCLUSIÓ EDUCATIVA" .

El Consell Escolar , en sessió Consell Escolar Extraordinària del día _____, queda informat
del present document, donant un valoració positiva del mateix

Y para que conste, es signa la present diligència a